

АПИБ БАЊА ЛУКА
ПРИМЉЕНО
Дана: 28.07.2020

ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ

„ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ А.Д. БАЊА ЛУКА

Напомене уз финансијске извјештаје
за годину која се завршила
31. децембара 2019. године

САДРЖАЈ

	Страна
Финансијски извјештаји:	
Биланс успјеха	2
Биланс стања	3
Извјештај о промјенама на капиталу	4
Биланс токова готовине	5
Напомене уз финансијске извјештаје	6 – 57

БИЛАНС УСПЈЕХА

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године
(У ВАМ)

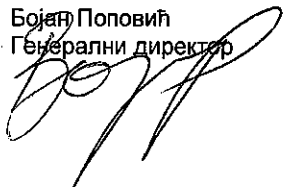
	Напомене	Година која се завршила	
		31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Приходи од премије осигурања и саосигурања	5	23,400,133	23,161,047
Други пословни приходи	6	1,671,678	1,128,345
Расходи за дугорочна резервисања и функционални доприноси	7	(868,567)	(930,682)
Накнаде штета из осигурања и остале накнаде	8	(12,100,575)	(13,526,582)
Трошкови спровођења осигурања	9	(13,056,107)	(12,104,058)
Пословни губитак		<u>(953,438)</u>	<u>(2,271,930)</u>
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Финансијски приходи	10	417,066	396,757
Финансијски расходи	11	(37,855)	(52,516)
		<u>379,211</u>	<u>344,241</u>
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Остали приходи	12	1,549,751	1,378,673
Остали расходи	13	(1,419,127)	(1,350,286)
		<u>130,624</u>	<u>28,387</u>
Приходи од усклађивања вриједности имовине		456,944	144,238
Расходи од усклађивања вриједности имовине		(13,988)	(2,064)
		<u>442,956</u>	<u>142,174</u>
(Расход)/приход по основу промјене рачуноводствених политика и исправки грешака		2,845	(799)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК)/ ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА	27	2,198	(1,757,927)
Порески расходи периода		5,700	(1,048)
Одложени порески расходи периода		-	(9,361)
Одложени порески приходи периода		14,368	-
		<u>10,866</u>	<u>(1,768,336)</u>
НЕТО (ГУБИТАК)/ДОБИТАК ПЕРИОДА			
ОСТАЛИ ДОБИЦИ И ГУБИЦИ У ПЕРИОДУ			
Порески расходи периода		-	-
Добиси утврђени директно у капиталу		85,186	52,338
Губици утврђени директно у капиталу		(76,790)	(255,845)
НЕТО РЕЗУЛТАТ ПО ОСНОВУ ОСТАЛИХ ДОБИТАКА И ГУБИТАКА У ПЕРИОДУ		8,396	(203,507)
УКУПАН НЕТО ДОБИТАК / (ГУБИТАК) У ОБРАЧУНСКОМ ПЕРИОДУ			
		<u>19,262</u>	<u>(1,971,843)</u>
Зарада/(губитак) по акцији:			
- Обична зарада/(губитак) по акцији	32	0.07	(8.65)

Напомене на наредним странама чине саставни дио ових финансијских извјештаја.

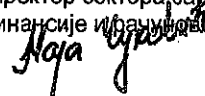
Ови финансијски извјештаји су одобрени од стране управе Друштва дана 19. фебруара 2020. године и прослијеђени на даље усвајање Управном одбору Друштва.

Потписано у име „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука:

Бојан Поповић
Генерални директор

Маја Чуковић
Директор сектора за
финансије и рачуноводство

БИЛАНС СТАЊА

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године
(У ВАН)

	Напомене	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
АКТИВА			
Стална средства			
Земљиште	14	31,588	31,588
Некретнине и опрема	14	3,563,569	3,871,053
Нематеријална улагања	14	188,609	315,579
Инвестиционе некретнине	14	5,420,613	4,724,812
Аванси за инвестиционе некретнине и опрема у припреми	14	185,191	44,231
Дугорочни финансијски пласмани	15	15,365,663	17,843,668
		<u>24,755,233</u>	<u>26,830,931</u>
Текућа средства			
Потраживања по основу премије	16	3,012,204	2,400,075
Остала потраживања	17	810,133	460,669
Краткорочни финансијски пласмани и финансијска средства	18	4,811,822	2,012,556
Готовински еквиваленти и готовина	19	2,023,230	2,153,024
Активна временска разграничења	20	3,515,618	3,538,721
		<u>14,173,007</u>	<u>10,565,045</u>
ПОСЛОВНА АКТИВА		<u>38,928,240</u>	<u>37,395,976</u>
Ванбилансна актива			-
УКУПНА АКТИВА		<u>38,928,240</u>	<u>37,395,976</u>
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	21	15,341,300	20,435,701
Емисиони губитак	21	(4,045,946)	(4,045,946)
Законске резерве	21	15,215	1,327,300
Ревалоризационе резерве	21	187,962	63,573
Нереализовани добици/губици по основу финансијских средстава расположивих за продају	21	176,617	168,221
Акумулирани губитак	21	-	(6,406,486)
Добитак текуће године	21	10,866	-
		<u>11,686,014</u>	<u>11,542,363</u>
Дугорочна резервисања	22	<u>2,572,656</u>	<u>2,284,242</u>
Дугорочне обавезе		-	-
Обавезе			
Краткорочне обавезе	23	3,542,729	3,135,805
Преносна премије	24	12,621,657	12,013,916
Резервисања за штете	25	8,424,703	8,328,349
Пасивна временска разграничења	26	80,481	91,301
		<u>24,669,570</u>	<u>23,569,371</u>
ПОСЛОВНА ПАСИВА		<u>38,928,240</u>	<u>37,395,976</u>
Ванбилансна пасива			-
УКУПНА ПАСИВА		<u>38,928,240</u>	<u>37,395,976</u>

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОМЈЕНАМА НА КАПИТАЛУ
 За годину која се завршила 31. децембар 2019. године
 (У ВАН)

	Акцијски капитал	Емисиони губитак	Законске резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добитци/губитци	Акумулирани губитак	Укупно
Стање, 1. јануар 2018. године	20,435,701	(4,045,946)	1,326,199	63,573	371,728	(4,637,049)	13,514,206
Ефекти ревалоризације дугорочних финансијских пласмана	-	-	-	-	(203,507)	-	(203,507)
Губитак текуће године	-	-	-	-	-	(1,768,336)	(1,768,336)
Повећање резерви расподелом добити - животно осигурање	-	-	1,101	-	-	(1,101)	-
Смањење емисионог губитка расподелом добити – неживотног осигурања	-	-	-	-	-	-	-
Стање, 31. децембар 2018. године	20,435,701	(4,045,946)	1,327,300	63,573	168,221	(6,406,486)	11,542,363
Ефекти ревалоризације материјалних и нематеријалних средстава	-	-	-	124,389	-	-	124,389
Ефекти ревалоризације дугорочних финансијских пласмана	-	-	-	-	8,396	-	8,396
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	10,866	10,866
Повећање резерви расподелом добити - животно осигурање	-	-	1,219	-	-	(1,219)	-
Смањење акцијског капитала изаконоских резерви -покриће губитка ранијих година – неживотног осигурања	(5,094,401)	-	(1,313,304)	-	-	6,407,705	-
Стање, 31. децембар 2019. године	15,341,300	(4,045,946)	15,215	187,962	176,617	10,866	11,686,014

Напомене на наредним странама чине саставни
 дио ових финансијских извјештаја.

БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године
(У ВАН)

	Година која се завршила 31. децембар 2019.	Година која се завршила 31. децембар 2018.
БИЛАНС ТОКОВА ГОТОВИНЕ		
Токови готовине из пословних активности		
Приливи од премије осигурања и реосиг. и примљени аванси	23,024,956	23,974,332
Остали приливи из пословних активности	1,735,789	1,312,353
Приливи од учешћа у накнади штете	319,086	264,734
Одливи по основу накнаде штета из осигурања и дати аванси	(10,122,780)	(10,111,774)
Одливи по основу премија реосигурања	(1,511,079)	(1,543,429)
Одливи по основу бруто зарада, накнада зар. и др. личних расхода	(4,367,576)	(4,508,607)
Одливи по основу трошкова спровођења осигурања	(5,073,998)	(4,616,208)
Одливи по основу пореза на добит	(3,667)	-
Одлив по основу осталих пословних активности	(4,585,552)	(4,307,901)
Нето одлив/прилив готовине из пословних активности	(584,821)	463,500
Токови готовине из активности инвестирања		
Приливи од камата	329,934	382,622
Приливи по основу краткорочних финансијских пласмана		8,371,916
Приливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	1,987,906	1,939,109
Прилив по основу продаје инвестиционих некретнина, опреме и нематеријалних улагања	3,508,389	95,860
Одливи по основу краткорочних финансијских пласмана	(1,800,000)	(8,450,000)
Одливи по основу набавке инвестиционих некретнина, опреме и нематеријалних улагања	(164,437)	(192,164)
Одливи по основу осталих дугорочних финансијских пласмана	(3,600,092)	(2,212,983)
Нето прилив/одлив готовине из активности инвестирања	261,700	(65,640)
Токови готовине из активности финансирања		
Приливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	193,327	218,762
Одливи по основу краткорочних кредита	-	-
Одливи по основу осталих дугорочних и краткорочних обавеза	-	-
Нето прилив готовине из активности финансирања	193,327	218,762
Нето одлив / прилив готовине	129,794	616,622
Готовина на почетку обрачунског периода	2,153,024	1,536,402
Готовина на крају обрачунског периода	2,023,230	2,153,024

Напомене на наредним странама чине саставни
дио ових финансијских извјештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ

Дионичко друштво за осигурање "Косиг осигурање" д.д. Бања Лука (у даљем тексту "Друштво") основано је као дионичко друштво за обављање послова осигурања имовине и лица "Косиг" д.д. Бања Лука 18. децембра 1991. године.
Дана 30.07.1993. године долази до приступања нових оснивача и повећања оснивачког капитала, а један од оснивача је „Дунав“ д.д. Београд.

На основу Судског Рјешења УЛ-266/98 од дана 25.03.1998. године долази до промјене назива Друштва и то из „Косиг осигурање“ д.д. Бања Лука у „Косиг Дунав осигурање“ д.д. Бања Лука.

На основу Рјешења Министарства финансија Републике Српске о издавању дозволе за рад број 04-3597/08 од 05. јуна 2002. године о организовању Друштва, у складу са Законом о осигурању имовине и лица, Друштво мијења назив у Акционарско друштво за осигурање "Косиг Дунав осигурање" Бања Лука. Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број УЛ-1603/2002 од 07. октобра 2002. године.

На сједници скупштине акционара „Косиг Дунав осигурања“ од 11.06.2010. године изгласана је одлука о измјени назива Друштва „КОСИГ ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ“ а.д. Бања Лука. Нови назив Друштва је Акционарско друштво за осигурање "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" Бања Лука, односно "ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ" а.д. Бања Лука.
Промјена назива Друштва уписана је у регистар Основног суда Рјешењем број 071-0-Рег-10-000996 дана 23.07.2010. године.

Друштво је 06.05.2008. године добило дозволу за рад за обављање послова животног осигурања Рјешењем бр. 05-136-4/07 од Агенције за осигурање РС.

У току 2010. године Друштво је основало зависно правно лице „Дунав ауто“ д.о.о. Бања Лука (100% учешће), на основу одлуке број 1526/2010. од дана 10.08.2010. године. „Дунав ауто“ д.о.о. спада у најмлађег члана Дунав групације, а регистровано је за обављање сљедећих дјелатности:

- продаја и одржавање моторних возила,
- продаја дијелова и прибора за моторна возила,
- техничко испитивање и анализа (технички преглед возила).

Оснивање зависног друштва „Дунав ауто“ д.о.о. уписано је у регистар Основног суда Рјешењем број 057-0-Рег-10-001293 дана 18.08.2010. године у Бања Луци.

У циљу стицања добити, Друштво обавља дјелатност коју чине сљедећи послови осигурања за које је Друштво добило дозволу од Агенције за осигурање Републике Српске:

- Послови неживотних осигурања, и то: (а) осигурање од посљедица незгоде, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.
- Послови животних осигурања, и то: (а) осигурање живота за случај смрти, (б) осигурање живота за случај доживљења, (в) осигурање живота за случај смрти и доживљења-мјешовито осигурање, (г) доживотно осигурање за случај смрти, (д) осигурање личне доживотне ренте, (ђ) осигурање личне ренте с одређеним трајањем, (е) остала рентна осигурања, (ж) додатно осигурање од посљедица несрећног случаја уз животно осигурање, (з) додатно здравствено осигурање уз животно осигурање, (и) остала додатна осигурања лица уз животно осигурање, (ј) остала животна осигурања.

Друштво своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје дјелатности, у складу са утврђеном пословном политиком.

Послови из дјелатности Друштва обављају се у огранцима – дирекција и у филијалама, као и територијалним организационим дијеловима Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЈЕЛАТНОСТ (наставак)

У дирекцији се обављају послови осигурања, организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за индивидуалне кориснике и самосталне предузетнике, за мала, велика и средња предузећа), животно осигурање, заједнички послови у осигурању, маркетинг, накнада штета, финансијски послови, правни послови, људски ресурси и општи послови, ИТ, интерна ревизија и актуарски послови.

Друштво послује на цијелој територији Републике Српске и Федерације Босне и Херцеговине. Продајна мрежа развија се преко директних и индиректних продајних канала, при чему директне канале обухвата мрежа филијала и пословница Друштва, док индиректне канале представљају заступници и посредници (физичка и правна лица) који су сертификовани од Агенције за осигурање и притоме имају потписан уговор са нашим Друштвом.

Чланови Управног одбора Друштва на дан 31. децембар 2019. године су:

1. Мр Мирко Петровић, предсједник;
2. Др Драгица Јанковић, члан;
3. Зоран Суботић, члан;
4. Небојша Аранђеловић, члан;
5. Бојан Поповић, члан;
6. Ангелина Ивановић, члан;
7. Далибор Рачић, члан.

Чланови Одбора за ревизију Друштва на дан 31. децембар 2019. године су:

1. Радица Рубежић, предсједник;
2. Зорица Кнежевић, члан;
3. Маргерита Бошковић Ибрахимпашић, члан.

Генерални директор Друштва на дан 31. децембар 2019. године је Бојан Поповић, дипл. ек.

Актуари Друштва на дан 31. децембар 2019. године су:

- Актуар Друштва за неживот је мр Владимир Николић из Бијељине, број лиценце: 05-529-6/09 од 15/08/2006
- Актуар Друштва за живот је мр Саша Мичић из Бијељине, број лиценце: 04-352-2/06 од 06/10/2006

На дан 31. децембар 2019. године, Друштво је обављало послове осигурања преко Дирекције у Бањој Луци и 8 филијала (Бања Лука, Добој, Требиње, Приједор, Сарајево, Бијељина, Пале и Брчко).

На дан 31. децембар 2019. године Друштво има 190 запослених радника, док је на дан 31. децембар 2018. године било 211 радника.

Квалификациона структура запослених на дан 31. децембар 2019. и 2018. године приказана је у наредној табели:

Квалификација	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
МР	2	1
ВС	70	78
ВШС	12	14
ССС	95	99
ВКВ	2	3
КВ	9	16
Укупно	190	211

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Изјава о усаглашености

Приложени финансијски извјештаји представљају годишње неконсолидоване финансијске извјештаје друштва „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука за пословну 2019. годину и састављени су у складу са рачуноводственим прописима Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање.

2.2. Основе вредновања и састављања неконсолидованих финансијских извјештаја

Неконсолидовани финансијски извјештаји Друштва су припремљени по начелу набавне вриједности, изузев ако није другачије објелодањено у рачуноводственим политикама.

Историјски трошак је генерално заснован на фер вриједности накнаде плаћене у замјену за робу и услуге.

Фер вриједност је цијена коју би примили од продаје имовине или платили за пренос обавеза у уобичајеној трансакцији између тржишних учесника на дан вредновања, без обзира да ли је та цијена директно провјерљива или процијењена коришћењем других техника вредновања. Приликом процијењивања фер вриједности имовине или обавеза, Друштво узима у обзир оне карактеристике имовине или обавеза које би узели у обзир и други учесници на тржишту приликом одређивања цијене имовине или обавеза на датум вредновања.

Друштво је у прописаном року, на начин дефинисан Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 108/15), Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 63/16) као и Правилником о садржини и форми образаца извјештаја о промјенама на капиталу ("Службени гласник РС", број 63/16) саставило обрасце финансијских извјештаја.

Друштво је приликом састављања биланса токова готовине користило директни метод извјештавања о токовима готовине.

Као што је објелодањено у напомени 15 уз ове неконсолидоване финансијске извјештаје, Друштво представља матично друштво пословне групе коју чине "Дунав осигурање" а.д. Бањалука и „Дунав ауто“ д.о.о. Бањалука. На дан 31. децембар 2019. године Друштво је имало 100% улога у зависном друштву „Дунав ауто“ д.о.о. Бања Лука.

2.3. Функционална валута и валута презентација

Износи у приложеним неконсолидованим финансијским извјештајима изражени су у Конвертибилним маркама (ВМ) која представља функционалну и званичну извјештајну валуту у Републици Српској и Босни и Херцеговини.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско извјештавање (“IFRS”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“IAS”)

Приложени неконсолидовани финансијски извјештаји састављени су уз примјену Међународних рачуноводствених стандарда (MPC), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (“IFRS”, у даљем тексту заједно: “Стандарди”), који су били у примјени на дан 31. децембра 2014. године и на њима заснованим прописима о рачуноводству Републике Српске и прописима Агенције за осигурање Републике Српске који регулишу финансијско извјештавање друштава за осигурање.

Наиме, на основу одредби Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске (“Службени гласник РС”, број 94/15), сва правна лица са сједиштем у Републици Српској су у обавези да у потпуности примјењују IAS, односно IFRS, као и Међународни стандард финансијског извјештавања за мале и средње ентитете (“IFRS for SMEs”), Међународне рачуноводствене стандарде за јавни сектор (“IPSAS”), Међународне стандарде вредновања (“IVS”), Међународне стандарде за професионалну праксу интерне ревизије, Концептуални оквир за финансијско извјештавање, Кодекс етике за професионалне рачуновође и пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (“IASB”) и сва пратећа упутства, објашњења и смјернице које доноси Међународна федерација рачуновођа (“IFAC”).

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник РС“, број 94/15), дана 4. октобра 2017. године, Управни одбор Савеза РР РС, донио је „Одлуку о утврђивању и објављивању Концептуалног оквира за финансијско извјештавање и основних текстова Међународних рачуноводствених стандарда (IAS), односно Међународних стандарда финансијског извјештавања (IFRS)“.

Наведеном Одлуком, утврђују се и објављују преводи Стандарда и тумачења, издатих од стране Одбора за међународне рачуноводствене стандарде до 31. децембра 2014. године, који су објављени на интернет страници Савеза РР РС, а који се почињу примјењивати у Републици Српској за финансијске извјештаје који се састављају на дан 31. децембра 2019. године. Ступањем на снагу ове одлуке, престаје да важи Одлука о почетку обавезне примјене издања IAS/IFRS (објављених до 1. јануара 2009. године), из јула 2010. године.

Руководство Друштва анализира промјене у важећим Стандардима и тумачењима, као и новоусвојене Стандарде и тумачења издата након 31. децембра 2014. године, и након установљавања Стандарда и тумачења који су релевантни за Друштво, има намјеру да исте примјени у састављању финансијских извјештаја након што они буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

Нови стандарди и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, али нису званично преведени и објављени у Републици Српској

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, следећи стандарди и измјене постојећих стандарда, су у примјени.

- МСФИ 16 “Лизинг” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- ИФРИЦ 23 “Неизвесности у вези третмана пореза на добитак” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Годишња унапређења МСФИ “Циклус 2015-2017” – МСФИ 3, МСФИ 11, MPC 12 и MPC 23, објављеног од стране ИАСБ-а у децембру 2017. године (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Измјене МСФИ 9 “Финансијски инструменти” у вези превремених отплата са негативним компензацијама (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Измјене MPC 28 “Улагања у придружене ентитете и заједничке подухвате” у вези дугорочних улагања у придружене ентитете и заједничке подухвате (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);
- Измјене MPC 19 “Примања запослених” у вези измена, смањења или измирења плана (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2019. године);

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ НЕКОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ
ИЗВЈЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (наставак)

2.4. Утицај и примјена нових и ревидованих Међународних стандарда за финансијско
извјештавање (“IFRS”) и Међународних рачуноводствених стандарда (“IAS”) (наставак)

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји нове стандарде и нове измјене постојећих Стандарда који су у примјени за извјештајни период, прије него буду званично преведени и објављени у Републици Српској.

Нови Стандарди и измјене постојећих Стандарда који су издати, а нису још увијек у примјени

На дан одобравања ових финансијских извјештаја, слједећи Стандарди и измјене постојећих Стандарда, као и нова тумачења су били издати, али нису постали ефективни:

- Измјене МСФИ 3 “Пословне комбинације (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године);
- Измјене МРС 1 и МРС 8 у вези дефиниције материјалности (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године);
- Измјене МСФИ 2, МСФИ 3, МСФИ 6, МСФИ 14, МРС 1, МРС 8, МРС 34, МРС 37, МРС 38, ИФРИЦ 12, ИФРИЦ 19, ИФРИЦ 20, ИФРИЦ 22, и СИЦ-32 због усаглашавања са новим Оквиром за финансијско извјештавање (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године);
- Измјене МСФИ 9, МРС 39 и МСФИ 7 – „Реформа референтних камтаних стопа“ (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2020. године) и
- МСФИ 17 “Уговори о осигурању” (на снази за годишње периоде који почињу на дан или након 1. јануара 2021. године).

Руководство Друштва је изабрало да не усвоји ове нове Стандарде и измјене постојећих Стандарда прије него они ступе на снагу. Руководство предвиђа да усвајање ових нових Стандарда и измјена постојећих Стандарда неће имати материјалан утицај на финансијске извјештаје Друштва у периоду иницијалне примјене.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених осигуравајућих активности Друштва (пословне и финансијске приходе). Уобичајене односно редовне активности Друштва су све активности које Друштво предузима у обиму свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Друштва чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вриједности имовине и остали приходи.

3.1.1. Пословни (функционални) приходи

У оквиру пословних прихода Друштво евидентира приходе из дјелатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса осигурања и друге функционалне приходе.

а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приходе од премије осигурања-саосигурања представљају износи фактурисане премије коју осигураник/уговорач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, умањене-увећане за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија). Приходи од премије осигурања се уносе у укупан приход у складу са роковима и периодима покривања ризика из одговарајућих уговора о осигурању.

Преносна премија (резерва за незарађене премије) се обезбјеђује да би се обухватили дијелови фактурисаних премија који се односе на приходе наредних обрачунских периода. Преносна премија се обрачунава методом "pro rata temporis".

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Управни одбор Друштва.

Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додаток користи се за покриће трошкова спровођења осигурања.

Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Управни одбор Друштва.

б) Приходи од учешћа у накнади штета

У оквиру прихода од учешћа у накнади штета Друштво исказује пословне приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета неживотних осигурања правних лица, са којима Друштво има закључене уговоре о саосигурању и реосигурању као и приходе по основу учешћа саосигуравача и реосигуравача у накнади штета.

в) Приход од укидања и смањења резервисања

Приходима од укидања и смањења резервисања - исказују се приходи по основу укидања или смањења резервисања у складу са законом и релевантним прописима и актима Друштва.

г) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Друштво остварује по уговорима од реосигуравача код којег реосигурава свој портфељ.

д) Остали пословни приходи

Остали пословни приходи обухватају приходе од провизије, регреса, закупнина, приходе по основу добијених спорова, камата, зелене карте, услужних штета, услужних записника МУП-а и други пословни приходи.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.1. Приходи (наставак)

3.1.2. Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, у складу са IAS 18, IAS 21 и другим релевантним Стандардима.

Приходи од камата на финансијску имовину се признају када је вјероватан прилив будућих економских користи Друштва и када је износ прихода поуздано мјерљив. Приход од камата је временски разграничен и признаје се методом ефективне каматне стопе, која представља стопу која тачно дисконтује (своди) процијењене будуће новчане токове у току очекиваног вијека финансијске имовине на нето надокнадиву вриједност те имовине приликом иницијалног признавања.

Приходи по основу камата односно финансијски приходи се највећим дјелом односе на пласмане депоноване у банци за покриће 50% гарантног фонда и техничке резерве и камате по обвезницама, а евидентирају се у обрачунском периоду у коме су настали.

3.1.3. Остали приходи

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, добици од продаје ХОВ, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

3.1.4. Приходи по основу усклађивања вриједности имовине

Приходи по основу усклађивања вриједности имовине обухватају позитивне ефекте промјене поштене (фер) вриједности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вриједности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним IAS и интерном регулативом Друштва.

3.2. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Друштва. На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, финансијски расходи, остали расходи и расходе по основу усклађивања вриједности имовине.

3.2.1. Пословни (функционални) расходи

У оквиру пословних расхода Друштво евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања животних осигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос заштитном фонду, допринос Агенцији за осигурање Републике Српске (АЗОРС) и ФБиХ, Биро зелене карте (Биро ЗК), доприноси прописани посебним Законом и остала резервисања и функционалне доприносе.

Математичка резерва

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намијењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања.

Обрачун математичке резерве осигурања живота извршен је :

- за активна осигурања живота примјеном бруто – Зилмерове проспективне методе,
- за редукована (капитализована) осигурања, односно за осигурања која су ослобођена плаћања премије, примјеном нето проспективне методе.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Расходи (наставак)

3.2.1. Пословни (функционални) расходи (наставак)

а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (наставак)

Допринос за превентиву

Средства превентиве представљају средства Друштва намијењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују посљедице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви намјенски усмјеравају одређеним осигураницима Друштва.

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са Одлуком о максималним стопама режијског додатака коју доноси Управни одбор Друштва. Према наведеној Одлуци за све врсте неживотних осигурања превентива се обрачунава у износу од 1.5% од фактурисане премије осим осигурања од аутоодговорности, гдје се бруто премија састоји од техничке премије и режијског додатка, а у складу са Одлуком о заједничкој тарифи премија и цијеновнику за осигурање од одговорности за моторна возила у Републици Српској.

Накнада за противпожарну заштиту

Накнада за противпожарну заштиту обрачуната је у складу са Законом о заштити од пожара у висини од 0.04% од пословних прихода, (Службени гласник РС, бр. 89/14).

Накнада за унапређење опште корисних функција шума

Накнада за унапређење опште корисних функција шума обрачунава се по стопи од 0.07% на укупан остварен приход, (Службени гласник РС, бр. 89/14).

Противградна заштита

Противградна заштита обрачунава се по стопи од 0.25% од укупно оствареног прихода (Службени гласник РС, РС бр. 89/14).

Накнада за воде

Накнада за воде обрачунава се на основу Закона о водама, а основица је еквивалентни број становника.

Допринос заштитном фонду РС и ФБиХ

На основу обрачуна Заштитног фонда Републике Српске, Заштитног фонда ФБиХ, утврђена је висина доприноса заштитном фонду за покриће издатака за штете по основу непознатих и неосигураних возила. Обрачун се врши на основу фактурисане премије аутоодговорности.

Накнада Агенцији за осигурање РС и ФБиХ

Агенције за осигурање РС и ФБиХ врше обрачун накнада на основу укупно фактурисане премије Друштва.

б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања и премије саосигурања и реосигурања

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања и премије саосигурања и реосигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума, других уговорених износа и учешће у добити осигураника, који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.2. Расходи (наставак)

3.2.1. Пословни (функционални) расходи (наставак)

в) Расходи по основу повећања резервисања

Расходи по основу повећања резервисања се исказују у складу са законом и релевантним прописима и актима Друштва.

г) Расходи по основу премија реосигурања

Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика код Друштва за реосигурање са којим Друштво има закључене уговоре о реосигурању, док се за зелену карту реосигурање врши преко Бироа зелене карте БиХ.

д) Трошкови спровођења осигурања

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, трошкове амортизације некретнина и опреме, трошкове резервисања бенефиција за запослене, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове за обављање послова осигурања.

Трошкови прибаве осигурања су непосредни трошкови прибаве осигурања, а то су: трошкови провизије за закључене уговоре осигурања и трошкови запослених директно и искључиво запослених на прибави осигурања, односно у случају запослених који обављају више послова сразмјеран дио трошкова тог запосленог за дио радног времена који просјечно годишње проводи на директним и искључивим пословима прибаве осигурања. Трошкови испостављања докумената о осигурању, као и посредни трошкови попут рекламе и административни трошкови везани за обраду понуде и издавањем полисе не сматрају се непосредним трошковима и није их дозвољено разграничавати. Друштво врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмјери учешћа преносне премије неживотних осигурања у укупној бруто премији неживотних осигурања.

3.2.2. Финансијски расходи

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи.

3.2.3. Остали расходи

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, губици од продаје ХОВ, расходи по основу исправке потраживања за премију, расходи по основу исправке осталих потраживања, расходи по основу отписа и остали непоменути расходи.

3.2.4. Расходи по основу обезврјеђења имовине

У оквиру расхода по основу обезврјеђења имовине, исказују се негативни ефекти вриједносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних финансијских пласмана и потраживања, у складу с IAS 36 - Умањење вредности имовине и другим релевантним MPC и овом одлуком, према називима рачуна ове групе. На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промјене поштене (фер) вриједности средстава, ускладу с IAS 16 – Некретнине, постројења и опрема, IAS 38 - Нематеријална имовина и осталим релевантним IAS -има.

3.3. Прерачунавање девизних износа

Пословне промјене настале у инострану валути (валути која није функционална), су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене. Средства и обавезе исказане оригинално у инострану валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на тај дан.

Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу. Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књиже се у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.4. Бенефиције за запослене

а) Порези и доприноси за обезбјеђење социјалне сигурности запослених

У складу са домаћим прописима и усвојеном рачуноводственом политиком, Друштво је обавезно да уплаћује доприносе разним државним фондовима за социјалну заштиту. Ове обавезе укључују доприносе на терет послодавца у износима који се обрачунавају примјеном специфичних, законом прописаних стопа. Друштво има законску обавезу да изврши обуставу обрачунатих доприноса из нето зарада запослених и да за њихов рачун изврши пренос обустављених средстава у корист одговарајућих државних фондова. Доприноси на терет запослених и на терет послодавца књиже се на терет трошкова у периоду на који се односе.

б) Бенефиције запосленима

У складу са Појединачним колективним уговором, Друштво је у обавези да исплати отпремнине, радницима који су закључили уговор о раду на неодређено вријеме, приликом одласка у пензију у висини три просјечне плате Друштва или три просјечне плате радника, ако је то за њега повољније. Као основица за обрачун узима се највећа мјесечна плата остварена у посљедњих 12 мјесеци прије остваривања права на пензију. На основу IAS 19 "Накнаде запосленима" захтијева се обрачун и укалкулисавање садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине.

Трошкови везани за накнаде приликом одласка у пензију утврђују се коришћењем метода пројектованих јединица кредитирања, са актуарским одмјеравањем које се врши на дан извјештаја о финансијском положају.

Друштво је самостално обрачунало и исказало дугорочне обавезе по основу отпремнина примјеном сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима IAS 19.

3.5. Порез на добитак

Текући порез на добитак

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добит. Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава примјеном прописане пореске стопе од 10% на основицу утврђену пореским билансом, коју представља износ добитка прије опорезивања по одбитку ефеката усклађивања прихода и расхода, односно умањења за улагања у машине и опрему за обављање дјелатности извршене у току године, а у складу са пореским прописима Републике Српске.

Порески прописи Републике Српске предвиђају могућност умањења пореске основице за износе улагања у некретнине, постројења и опрему за обављање властите производне дјелатности и за износе плаћеног пореза на доходак и доприноса на лична примања за више од 30 новозапослених радника на крају пословне године.

Порески прописи Републике Српске не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за поврат пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година.

Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према извјештају о финансијском положају – билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вриједности. Важеће пореске стопе на дан биланса стања или пореске стопе које су након тог дана ступиле на снагу, користе се за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пореских губитака и пореских кредита, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до ког ће вјероватно постојати опорезиви добитак од којег се пренијети порески губитак и кредити могу умањити.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају плаћања према важећим републичким и општинским прописима ради финансирања разних комуналних и републичких потреба. Ови порези и доприноси укључени су у оквиру осталих пословних расхода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)**3.5. Порез на добитак (наставак)***Порез на додату вриједност*

Законом о порезу на додату вриједност уведена је обавеза и регулисан је систем плаћања пореза на додату вриједност (ПДВ) на територији Босне и Херцеговине. Чланом 25 наведеног Закона услуге осигурања и реосигурања су ослобођене плаћања пореза на додату вриједност.

3.6. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања се почетно вреднују по набавној вриједности. Вредновање нематеријалних улагања након почетног признавања врши се примјеном основног поступка предвиђеног IAS 38 – Нематеријална имовина, односно по набавној вриједности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке по основу обезвјеђења. Накнадни издаци за нематеријална улагања се капитализују само ако је вјероватно да ће се остварити будуће економске користи, ако су економске користи изнад првобитно процјењених стандарда о учинку нематеријалних средстава и ако се издатак може поуздано утврдити и приписати средству.

Нематеријална имовина престаје да се признаје након отуђења или када се од њене употребе или отуђења не очекују никакве будуће економске користи. У моменту отуђења или стављања нематеријалног улагања ван употребе, разлика између књиговодствене вриједности и нето прилива који се добија тим отуђењем, признаје се као губитак или добитак периода.

За обрачун амортизације нематеријалних улагања примјењује се пропорционални метод отписивања. Нематеријална улагања и софтвер се амортизују по стопи од 20%, осим ако уговором или другим документом вријеме трајања улагања није дефинисано на другачији начин.

3.7. Некретнине и опрема

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Друштво држи за пружање услуга или у административне сврхе, чији је очекивани корисни вијек употребе дужи од једне године. Почетно признавање врши се по набавној вриједности. Набавну вриједност чини вриједност по фактури добављача увећана за све трошкове настале до њиховог стављања у употребу.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вриједностима, које изражавају њихову поштену (фер) вриједност на дан ревалоризације (процјене), умањену за укупан износ исправке вриједности по основу обрачунате амортизације и укупан износ исправке вриједности по основу обезвјеђења, све у складу са IAS 16.

Када се књиговодствена вриједност земљишта и грађевинских објеката повећа као резултат процјене, повећање се директно приписује капиталу као ревалоризациона резерва. Повећање се признаје у билансу успјеха до оног износа до којег се сторнира ревалоризационо смањење истог средства, које је претходно признато као расход. Када се књиговодствена вриједност средства смањи као резултат ревалоризације, смањење се признаје као расход. Смањење се директно књижи на терет ставке ревалоризационих резерви, у оквиру капитала, до износа постојећих ревалоризационих резерви које се односе на то средство, а преко тог износа на расходе текућег периода.

Након почетног признавања сва средства опреме исказују се по набавној вриједности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвјеђења, односно примјеном основног поступка предвиђеног IAS 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Добитак који настане приликом расходовања и продаје некретнина и опреме исказује се непосредно као ванредни приход у оквиру осталих прихода. Губитак настао приликом расходовања и продаје некретнина и опреме исказује се непосредно као ванредни расход у оквиру осталих расхода.

3.8. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или дијелови зграда – или и једно и друго), које Друштво (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања прихода од издавања некретнине или ради увећања вриједности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите дјелатности у оквиру редовног пословања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.8. Инвестиционе некретнине (наставак)

Почетно одмјеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вриједности која укључује трошкове трансакције. Вредновање инвестиционих некретнина након почетног признавања врши се по методу поштене (фер) вриједности. Повећање фер тржишне вриједности се исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине, ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процијењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

3.9. Амортизација

Амортизација некретнина, опреме и нематеријалних улагања обрачунавала се по стопама, које су одређене тако да се неотписана вриједност некретнина, опреме и нематеријалних улагања амортизује у једнаким годишњим износима у току предвиђеног корисног вијека трајања.

Амортизација се обрачунава на основицу коју чини неотписана вриједност, умањена за резидуалну вриједност, на почетку године као и на некретнине, опрему и нематеријална улагања стављена у употребу током године.

Процијењени корисни вијек употребе које је служио као основа за обрачун амортизације и примјењене стопе у пословној 2019. години су биле сљедеће:

Главне групе основних средства	Корисни вијек (година)	Стопа (%)
Компјутери	4	25%
Канцеларијски намјештај	8	10%-12.50%
Раскладни уређаји	6	16.50%
Аутомобили	6 год. и 5 мј.	15.50%
Уређаји за мјерење	5	20%
Грађевински објекти	20-50	1,3%-18.52%
Софтвер	5	20%

3.10. Учешћа у капиталу контролисаних друштава

Учешћем у контролисаном друштву сматра се улагање којим је Друштво стекло контролу над тим друштвом. Друштво има контролно учешће у другом правном лицу када има директно или индиректно право или могућност да оствари 50% или више гласачких права у том правном лицу, односно када Друштво има директно или индиректно власништво над 50% или више капитала у том правном лицу, или могућност именовања већине чланова органа управљања или могућност ефективног вршења контролног утицаја на управљање тим правним лицем или на његову пословну политику.

Учешће у капиталу повезаног правног лица исказано је по набавној вриједности улагања, умањено за евентуална обезвређења. Друштво је власник 100% удјела у капиталу зависног правног лица "Дунав ауто" д.о.о. Бања Лука.

3.11. Финансијска имовина

Друштво признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту.

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Друштво обавезало да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намјере са којом су стечена, Друштво финансијска средства распоређује у једну од сљедећих категорија:

- Финансијска средства која се држе до доспијећа;
- Финансијска средства намијењена трговању; и
- Финансијска средства расположива за продају.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијска имовина (наставак)

Финансијска средства се иницијално признају по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове. Сва финансијска средства која се накнадно не исказују по фер вриједности, ефекте промјена у фер вриједности исказују у билансу успјеха.

Фер вриједност је цијена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмјеравања.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Друштво изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмента реализована, истекла, напуштена или уступљена.

Метода ефективне каматне стопе

Метода ефективне каматне стопе је метода обрачуна амортизованог трошка финансијске имовине и распоређивања прихода од камата током одређеног периода. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која тачно дисконтује будућа новчана примања кроз очекивани вијек трајања финансијске имовине, или гдје је то могуће, краћег периода.

Приходи се признају на бази ефективне камате стопе за дужничке инструменте, изузев за оне који су исказани по фер вриједности кроз биланс успјеха.

3.11.1. Финансијска средства која се држе до доспећа

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Друштво класификује недериватна финансијска средства која испуњавају сљедеће услове:

- имају фиксне или одредиве исплате;
- имају фиксно доспијеће и постоји намјера и могућност да се држе до доспијећа.

Улагања у хартије од вриједности које се држе до доспијећа се вреднују по амортизованој вриједности, коришћењем метода ефективне каматне стопе. Амортизована вриједност је набавна вриједности умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вриједности и износа доспећа и умањена за отплате главнице, и умањена за било који отпис усљед обезвређења или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вриједности у портфолију Друштва се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вриједности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

3.11.2. Финансијска средства намијењена трговању

Финансијска средства намијењена трговању представљају дио портфолија финансијских средстава којима Друштво управља и за који постоји доказ да су:

- Стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности,
- Финансијска средства за краткорочно остваривање добити или
- Деривати финансијских средстава и деривати финансијских обавеза (осим ако представљају дио ефективног хеџинг инструмента).

Финансијска средства намијењена трговању се иницијално вриједнују по набавној вриједности. Набавна вриједности код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини / стицању / издавању финансијског средства. Ови трошкови се у цјелости евидентирају на терет биланса успјеха у тренутку куповине / стицања / издавања.

Фер вриједност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цијена.

Накнадно мјерење финансијских средстава намијењених трговању се врши по фер вриједности. Фер вриједност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промјена фер вриједности финансијских средстава намијењених трговању обухватају се у корист / терет биланса успјеха периода у коме су настале.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.11. Финансијска имовина (наставак)

3.11.3. Финансијска средства расположива за продају

Почетно мјерење финансијских средстава која су расположива за продају врше се по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мјерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вриједности. Фер вриједност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цијену берзе на дан вредновања финансијског средства.

Добици и губици који настају због промјене фер вриједности директно утичу на капитал, односно на ревалоризационе резерве од инвестиција, са изузетком умањења за импаритетне губитке, камате обрачунате користећи метод ефективне каматне стопе, који се директно признају у добитак или губитак периода. Када се таква имовина продаје, или је изложена трајном смањењу вриједности, кумулативна добит или губитак претходно остварен у ревалоризационим резервама за улагања је укључен у приходе и расходе периода.

Фер вриједност финансијских средстава расположивих за продају изражених у страниј валути се одређује у тој валути и прерачунава се по важећој курсној стопи на дан биланса стања. Промјена у фер вриједности која се може приписати промјенама курса и која резултира промјени амортизованог трошка средства, признаје се у билансу успјеха, док се остале промјене признају као промјене у капиталу.

3.11.4. Краткорочна потраживања и пласмани

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одређивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мјерење пласмана и потраживања врши се по набавној вриједности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању. Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вриједности примјеном ефективне каматне стопе. Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процјењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вриједност кредита или пласмана (садашњу вриједност), за очекивани вијек трајања кредита или пласмана. Добици и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успјеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се примјеном ефективне каматне стопе на амортизовану вриједност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вриједности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмјерава као разлика између књиговодствене вриједности средства и садашње вриједности процјењених будућих токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања).

Признавање импаритетних губитака се врши на терет биланса успјеха. Износи за које је вриједност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправки вриједности.

Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист биланса успјеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вриједности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

3.12. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговорача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Управни одбор Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.13. Процењивање позиција активе

Друштво врши процењивање позиција активе у складу са Правилником о начину процењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 10/09 и број 91/14, у даљем тексту: Правилник).

Позиције активе класификују се у категорије, зависно од степена наплативости, који се одређује на основу броја дана колико је прекорачен рок доспијећа, процене финансијског положаја дужника и квалитета инструмената обезбјеђења наплате. Резервисања за потенцијалне губитке терете резултат пословања Друштва.

У складу са Правилником, сва потраживања Друштва разврставају се у следеће категорије:

1) прва категорија:

- а) потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно с доцњом до три мјесеца;

2) друга категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до пет, а изузетно с доцњом до шест мјесеци;

3) трећа категорија:

- а) потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа посебно ако се узме у обзир критеријум солвентности или ликвидности,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до седам, а изузетно с доцњом до девет мјесеци;

4) четврта категорија:

- а) потраживања од дужника у стечају или од дужника за кога се основано може очекивати да ће над њим бити отворен стечај,
- б) потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом од преко девет мјесеци,
- в) потраживања од дужника који обавезе по основу премије неживотног осигурања не плаћа послје истека периода осигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послје истека годину дана од започињања периода осигурања за ту годину,
- г) потраживања од дужника који обавезе по основу премије реосигурања не плаћа послје истека периода реосигурања, а ако је тај период дужи од једне године, не плаћа их послје истека годину дана од започињања периода реосигурања за ту годину,
- д) потраживања од лица које је повезано лице с друштвом за осигурање, а која би иначе била класификована у другу или трећу категорију.

Износ резервисања за потенцијалне губитке добија се примјеном следећих процената на бруто износ потраживања од комитената:

<u>Категорија</u>	<u>% резервисања</u>
Прва категорија	5% - 10%
Друга категорија	25% - 50%
Трећа категорија	50% - 75%
Четврта категорија	100%

Ненаплатива премија и потраживања се отписују након што су исцрпљене све могућности за наплату. Износ отписаних потраживања се приказује у билансу успјеха као расход уколико већ нису била на исправци вриједности. Већина потраживања по том основу имају већ формиране исправке вриједности. Сва накнадно наплаћена потраживања књиже се као приход од наплаћених отписаних потраживања у билансу успјеха и прилив новчаних средстава у билансу стања.

Уколико и поред свих предузетих активности (судских, вансудских и сл.) потраживања не могу да се наплате, врши се њихово трајно искњижавање из биланса у складу са посебним одлукама и политикама Друштва.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.14. Готовински еквиваленти и готовина

Под готовином и готовинским еквивалентима се подразумевају новчана средства у конверибилним маркама и страном валути, средства на „BAM“ и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти и готовина укључују готовину у благајни, депозите код комерцијалних банака, као и ликвидна средства која се могу брзо конвертовати у познате износе готовине, уз безначајан ризик од промјене вриједности.

Готовина и готовински еквиваленти у страном валути се процењују примјеном средњег курса стране валуте на дан биланса. Обрачунате курсне разлике по овом основу књиже се на терет финансијских прихода или финансијских расхода.

3.15. Умањења финансијске имовине

Финансијска имовина, осим имовине исказане по фер вриједности кроз биланс успјеха, процијењена је за индикаторе умањења на сваки датум биланса стања. Финансијска имовина је умањена тамо гдје је доказано да су, као резултат једног или више догађаја који су се десили након почетног признавања финансијске имовине, процијењени будући новчани токови инвестиције измијењени.

За акције које не котирају на берзи а класификоване су као расположиве за продају, значајан или продужен пад у фер вриједности вриједносног папира испод његовог трошка сматра се објективним доказом умањења.

За сву осталу финансијску имовину, укључујући откупиве хартије од вриједности класификоване као расположиве за продају, и потраживања по финансијском зајму, објективан доказ умањења може укључити:

- значајне финансијске тешкоће издаваоца или корисника; или
- пропуст или делинквенција у отплати камате или главнице; или
- могућност да ће дужник доћи у стечај или финансијску реорганизацију.

Што се тиче хартија од вриједности – улагања расположивих за продају, губици од умањења претходно признати кроз биланс успјеха се не поништавају кроз биланс успјеха. Било које увећање у фер вриједности након губитка умањења је признато директно у капитал.

Престанак признавања финансијске имовине

Друштво ће престати признавати финансијску имовину само када уговорна права на новчане токове од финансијске имовине истекну или ако пренесе финансијску имовину, па самим тим и све ризике и награде од власништва средства на други субјект. Ако Друштво не пренесе нити задржи суштински све ризике и поврате од власништва и задржи контролу над финансијском имовином, Друштво наставља да признаје финансијску имовину.

3.16. Активна временска разграничења

Активна временска разграничења обухватају разграничене трошкове прибаве осигурања, закупа, преносну премију реосигурања, разграничене трошкове реосигурања, унапријед урачунати трошкови за рентне штете и остале АВР.

Друштво врши разграничење трошкова прибаве у сразмјери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномјерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата обрачунског периода.

3.17. Капитал и резерве

Капитал Друштва чини основни и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина и опреме, нереализовани добици и нереализовани губици, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и нераспоређена добит, односно губитак или добитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вриједности, а вриједност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вриједности.

Друштво је дужно да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 53.а. Закона о Друштвима за осигурање. Резерве Друштва обухватају законске, статутарне и друге резерве.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.18. Дугорочна резервисања

Математичка резерва

Друштво је у складу са Правилником о формирању и начину обрачунавања математичке резерве извршило обрачун математичке резерве.

Обрачун математичке резерве осигурања живота извршен је:

- а) за активна осигурања живота примјеном бруто – Зилмерове проспективне методе;
- б) за редукована (капитализирана) осигурања, односно за осигурања која су ослобођена плаћања премије, примјеном нето проспективне методе;

Друштво располаже са софтверским рјешењем помоћу којег се сви подаци за сваког појединачног уговора о осигурању, а који садрже све релевантне податке за обрачун математичке резерве, ажурно чувају. Друштво поред чувања података у софтверу све обрачуне математичке резерве чува електронски на рачунару задуженог запосленика у Сектору за животно осигурање. Софтверско рјешење за обрачун математичке резерве је сачињено на основу Тарифа премија за сваку врсту животног осигурања посебно.

Друштво користи изравнате демографске таблице смртности СФРЈ 1980/82. Код свих врста осигурања живота примјењује се годишња каматна стопа од 3.5%. Одабране таблице смртности одражавају најрепрезентативније податке на овом подручју, а посебно имајући у виду сва дешавања протеклих година.

Детаљан опис начина обрачуна свих уговорених обавеза дефинисан је у самим тарифама премија, која су као такве достављене надзорном органу уз претходно прибављено позитивно мишљење овлашћеног актуара.

Друштво има утврђене математичко техничке основе за обрачун премијске (математичке) резерве за све облике животног осигурања за које је Друштво регистровано.

Средства технички резерви улагана су у облике предвиђене Правилником о висини и начину улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда друштва за осигурање.

3.19. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима, дугорочни кредити, и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспјевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- а) предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- б) размјене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Финансијске обавезе се иницијално признају у износу примљених средстава. Након почетног признавања финансијске обавезе се мјере у износу по коме је обавеза почетно призната умањена за отплате главнице, увећана за износе капитализованих камата и умањена за било који отпис одобрен од стране повјериоца. Финансијске обавезе су исказане по амортизованој вриједности коришћењем ефективне каматне стопе. Обавезе по основу камата на финансијске обавезе се евидентирају на терет финансијских расхода у периоду на који се односе и приказују у оквиру осталих краткорочних обавеза.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Друштво испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.20. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидираних штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Друштво формира резервисања. Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Друштво обавезу изражава у конвертибилним маркама, тако што се на износ у иностраној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са Ефекти промјена девизних курсева. Промијена девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода. Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.21. Резерве за преносне премије

Резерве за преносне премије су дио премије који се користи за покриће обавеза из осигурања које настају у наредном периоду. Обрачун преносне премије врши се последњег дана текућег обрачунског периода и на дан преноса портфела осигурања. Основица за обрачун резерви за преносне премије је укупна премија осигурања утврђена уговором и израчунава се појединачно за сваки уговор о осигурању с тачним временским разграничењем. Преносна премија се обрачунава методом "pro rata temporis". За животна осигурања преносна премија се обрачунава за прикључну незгоду по полиси животног осигурања.

3.22. Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете

Резервисања средстава за настале пријављене, а неликвидиране штете врше се на основу процјене износа сваке појединачне штете, осим за штете за које, на основу расположиве документације, није могуће извршити такву процјену, а за које се резервација средстава врши на основу просјечне исплаћене штете у врсти осигурања којој та штета припада. Просјечни износ исплаћене штете израчунава се тако што се укупни износ исплаћених штета подјели са бројем тих штета. Штете у спору резервишу се у износу за који се очекује да би могао бити утврђен од стране суда.

Резерве за штете из уговора о осигурању од одговорности које се исплаћују у облику ренте, обрачунавају се актуарским методама у капитализованим износима (садашња вриједност будућих рентних исплата). Резерва се утврђује за сваку рентну штету посебно и при томе се користе таблице смртности и дисконтује се стопом која није већа од 5% годишње. Резервисања за индиректне трошкове обраде штета износе 1.1% од збира резерви за пријављене штете и резерве за настале непријављене штете.

3.23. Резервисања за настале а непријављене штете

Резервисања за настале непријављене штете утврђује се на основу статистичких података за настале непријављене штете, података о пријављеним штетама и технологије обраде штета, као и осталих расположивих података. Друштво резерве за настале непријављене штете утврђује методом очекиване квоте штета и то на основу података о рјешеним и резервисаним насталим пријављеним, а нерјешеним штетама не укључујући рентне штете и методом "Chain Ladder" (метода уланчаних лjestвица).

За обрачунавање резерви за настале непријављене штете по методи "Chain Ladder" (метода уланчаних лjestвица), користи се троугао развоја штета који се формира на основу података о развоју штета према критеријуму године настанка и године плаћања штета на основу којих се добијају кумулативни подаци о исплаћеним штетама по развојним годинама за сваку годину настанка. На основу тих података израчунавају се коефицијенти пораста плаћања штета по годинама настанка и просјечни коефицијенти пораста плаћања штета за сваку развојну годину.

Просјечни коефицијенти пораста плаћања штета представљају аритметичку средину коефицијента пораста плаћања штета по развојним годинама. Резерве за настале непријављене штете добијемо када укупан износ резерви умањимо за утврђену резерву по основу насталих пријављених, а нерјешених штета.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (наставак)

3.24. Обезврјеђење вриједности сталних средстава

На дан биланса стања, руководство Друштва анализира вриједности некретнина, опреме, нематеријалних улагања, и инвестиционих некретнина приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко нематеријално улагање, односно некретнину и опрему, постоји обезврјеђење, надокнадиви износ тог средстава се процјењује како би се утврдио износ обезврјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

Обезврјеђење се признаје као трошак текућег периода и евидентира у оквиру осталих пословних расхода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се обезврјеђење третира као смањење ревалоризационе резерве до ревалоризованог износа.

Ако се касније поништи обезврјеђење, вриједност средства приказана у финансијским извјештајима се повећава до промијењене процјене надокнадивог износа, али тако да повећана вриједност приказана у финансијским извјештајима не прелази износ који би био приказан да се у протеклим годинама није рачунало обезврјеђење. Поништење обезврјеђења се рачуна као приход текућег периода, уколико средство није приказано у финансијским извјештајима по ревалоризованој вриједности, када се поништење обезврјеђења третира као повећање ревалоризационе резерве. На дан 31. децембар 2018. године, на основу процјене руководства Друштва, не постоје индикације да је вриједност инвестиционих некретнина, нематеријалних улагања, некретнина или опреме обезврјеђена.

3.25. Издвојена средства за превентиве

Издвојена средства за превентиве формирају се издвајањем из бруто премије осигурања аутоодговорности. Издвојена средства за превентиву се могу користити за потребе превентиве у складу са интерним актом и прописима за превентиву као и европским стандардима донијетим од стране Европског комитета осигурања.

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ

Презентација финансијских извјештаја захтијева од руководства коришћење најбољих могућих процјена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентоване вриједности средстава и обавеза и објелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања финансијских извјештаја, као и прихода и расхода у току извјештајног периода. Ове процјене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извјештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процијењених износа.

Процјене и претпоставке се стално преиспитују. Измјене књиговодствених процјена признају се у периоду измјене уколико се односе само на тај период или у периоду измјене у будућим периодима уколико измјена утиче на текући и будуће периоде.

Основне претпоставке које се односе на будуће догађаје и остале значајне изворе неизвјесности при давању процјене на дан биланса стања, која носе ризик са могућим исходом у материјално значајним корекцијама садашње вриједности средстава и обавеза у наредној финансијској години представљене су у наредном тексту:

Процијењени корисни вијек некретнина, опреме и нематеријалних улагања

Одређивање корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања је засновано на историјском искуству са сличним средствима, као и предвиђеним технолошким напретком и промјенама економских и индустријских фактора. Адекватност процијењеног преосталог корисног вијека некретнина, опреме и нематеријалних улагања се анализира годишње или гдје год постоји индикација о значајним промјенама одређених претпоставки.

Обезврјеђење вриједности средстава

На дан састављања финансијских извјештаја руководство Друштва анализира вриједности средстава приказаних у финансијским извјештајима. Уколико постоји индикација да за неко средство постоји обезврјеђење, надокнадиви износ тог средства се процјењује како би се утврдио износ обезврјеђења. Уколико је надокнадиви износ неког средства процијењен као нижи од вриједности исказане у финансијским извјештајима, вриједност средства исказаног у финансијским извјештајима се смањује до своје надокнадиве вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

4. ЗНАЧАЈНЕ РАЧУНОВОДСТВЕНЕ ПРОЦЈЕНЕ (наставак)

Исправка вриједности потраживања

Друштво обрачунава обезврјеђење сумњивих потраживања у складу са одредбама Правилника о начину процијењивања билансних и ванбилансних позиција друштва за осигурање ("Службени гласник РС", број 10/09 и број 91/14) (напомена 3.13.), као и на основу процјене руководства Друштва засноване на историјском искуству. Руководство вјерује да није потребна додатна исправка вриједности потраживања, изузев резервисања већ приказаних у финансијским извештајима.

Процјена резерви штета за настале непријављене штете

Резервисања за настале непријављене штете су процијењена уз помоћ актуарских метода. Извори података коришћених приликом обрачуна резервисања су интерни, преузети из детаљних анализа које се редовно проводе од стране Друштва. Тежиште пажње је на текућим трендовима, а кад у ранијим годинама није било довољно информација које су потребне за поуздану процјену развоја штета, користе се разумне претпоставке.

Резерве за настале непријављене штете се базирају на обрачунима које се раде за сваку врсту осигурања посебно. За сваку врсту осигурања користе се статистички подаци о штетама у више задњих година. За израчун резервисања се користи метода уланчаних лествица и метода очекиване квоте штета. Руководство верује да нису потребна додатна резервисања, изузев већ приказаних у финансијским извештајима.

Бенефиције запосленима

Друштво је ангажовало овлашћеног актуара да у име Друштва изврши обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине на дан 31. децембра 2019. године. Приликом обрачуна наведене садашње вриједности акумулираних права запослених на отпремнине овлашћени актуар је користио сљедеће претпоставке: дисконтна стопа од 5.0% годишње, пројектована стопа раста зарада од 1.15978% (на основу просјечног раста у последњих 10 година), просјечна флукуација запослених у последњих 10 година 5.946548%, таблице морталитета СФРЈ 1980-1982, укупно за мушки и женски пол, као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

Правична (фер) вриједност

Пословна политика Друштва је да објелодани информације о правичној вриједности оних средстава и обавеза за које постоје званичне тржишне информације и у случајевима када се правична вриједност значајно разликује од књиговодствене вриједности. Правична вриједност за ове потребе се дефинише као вриједност по којој се средство може реализовати, или обавеза измирити, на добровољној бази између субјеката који су упознати са стањем тих средстава, односно обавеза.

Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност у условима купопродаје финансијских инструмената пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Сходно томе, у таквом окружењу није могуће поуздано утврдити правичну вриједност. По мишљењу руководства Друштва, износи у финансијским извештајима одражавају правичну вриједност која је у датим околностима највјеродостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈЕ ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Обрачуната премија неживотног осигурања	23,104,155	22,840,952
Обрачуната премија животног осигурања	661,638	711,606
Обрачуната премија саосигурања	122,952	106,172
Укупно обрачуната премија	23,888,745	23,658,730
Промјена преносне премије неживотних осигурања	(861,123)	(447,468)
Промјена преносне премије животног осигурања	298	(676)
Промјена преносне премије саосигурања пасивна	(9,771)	18,057
Промјена преносне премије осигурања и саосигурања	(870,596)	(430,087)
Приход од преносне премије саосигурања - активна	174,733	17,819
Промјена преносне премије реосигурања	207,193	(85,481)
Приходи животног осигурања по основу провизије реосигурања	58	66
Укупна промјена преносне премије	(488,612)	(497,683)
Укупно приход од премије осигурања	23,400,133	23,161,047

У току 2019. године Друштво је остварило раст бруто премије осигурања и саосигурања за 0.97% у односу на претходну годину, при чему је бруто премија неживотног осигурања повећана за 1.22%, док је у животног осигурању дошло до пада бруто премије за 7.02%.

6. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Приход од учешћа у накнади штета из саосигурања у земљи	38,256	37,124
Приход од учешћа у накнади штета из реосигурања у иностранству	272,925	210,402
Приход од смањења резервисања-живот (напомена 25)	20,266	13,032
Приход од смањења резервисања-неживот	81,998	-
Приход од смањења резервисања за отпремнине радника	-	-
Приход од поврата пореских и других дажбина	20,673	-
Приход од провизије	187,141	166,741
Приход од регреса	715,431	415,052
Приход од закупнине некретнина, постројења и опреме	49,003	46,825
Остали пословни приходи	1,092	195
Приход по основу добијених спорова	25,900	-
Приход по основу камата од добијених спорова	5,329	23,899
Приходи од продаје зелене карте	147,912	152,552
Приход од услужних записника МУП-а	-	-
Приход од услужних штета	105,752	62,093
Приходи од проналажења рј. осигураних ствари	-	430
	1,671,678	1,128,345

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

7. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНИ ДОПРИНОСИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Математичка резерва (напомена 22)	290,757	251,058
Допринос Заштитном фонду	196,668	207,600
Допринос Агенцији за осигурање РС	214,200	217,031
Допринос Бироу зелене карте БиХ	34,956	55,727
Допринос за превентиву (напомена 26)	129,426	108,785
Допринос за безбједност саобраћаја	-	79,421
Ватрогасни допринос	60	60
Остали расходи резервисања	2,500	11,000
	868,567	930,682

8. НАКНАДЕ ШТЕТА ИЗ ОСИГУРАЊА И ОСТАЛЕ НАКНАДЕ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Ликвидиране штете - неживот	9,819,615	9,777,775
Ликвидиране штете - живот	307,578	350,892
Расходи по основу реосигурања	1,711,071	1,582,187
Повећање резервисања за штете - неживот (напомена 25)	246,628	1,801,652
Повећање резервисања за штете - живот (напомена 25)	15,223	7,167
Резервисања за учешће осигураника животних осигурања у добити	460	6,909
	12,100,575	13,526,582

9. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Трошкови бруто зарада и накнада зарада	4,025,520	3,925,268
Остали лични расходи и накнаде	337,231	657,255
Резервисања за бенефиције запосл. (напомена 22)	19,502	13,902
Трошкови закупнина	1,058,309	1,074,766
Трошкови рекламе и пропаганде	4,194,384	3,021,224
Остали непроизводних услуга	454,000	505,096
Репрезентација	161,443	142,951
Трошкови осигурања	33,967	38,621
Трошкови платног промета	103,095	112,019
Непроизводне услуге (ком.таксе,члан. надл.инс. и др.)	509,852	444,100
Остали нематеријални трошкови	186,280	169,755
Трошкови материјала, горива и енергије	329,859	366,790
Трошкови амортизације	366,664	386,785
Трошкови пореза и доприноса	357,348	367,293
Трошкови провизија	918,653	878,233
	13.056.107	12,104,058

Остали лични расходи и накнаде за пословну 2019. године у износу од 337,231 ВАМ састоје се од топлог оброка-федерација, превоза, помоћ породици у случају смрти, накнаде за Управни одбор и одбор за ревизију и других личних примања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

10. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Приходи од камата на депозите	220,534	246,051
Приходи од камата на обвезнице	104,190	104,167
Приходи од камата на трансакционе рачуне	5,906	5,879
Приходи од камата по основу зајма, затезних камата, премије	2,912	40,660
Позитивне курсне разлике		-
Остали финансијски приходи	83,524	-
	417,066	396,757

Остали финансијски приходи се односе на приходе од камата по основу Рјешења Пореске управе Федерације БиХ.

11. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Расходи камата по дужничко повјерљачким односима и кредитима	21,058	39,580
Негативне курсне разлике	6,546	9,105
Камате по ХОВ и судска рјешења	1,297	2,901
Затезне камате	8,954	930
	37,855	52,516

12. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Наплаћена отписана потраживања	1,166,866	1,102,802
Добици од продаје хартија од вриједности	245,099	204,890
Приходи од смањења и укидања обавеза	8,694	18,350
Остали приходи-добијени спорови, рефундације боловања и др.	114,523	40,315
Добици од продаје некретнина и нематеријалних улагања	843	12,316
Приходи од укидања дугорочних резервисања	11,876	-
Добици од продаје сталних средстава	1,850	-
	1,549,751	1,378,673

13. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Губици од продаје некретнина и нематеријалних улагања	98	7,784
Губици од продаје хартија од вриједности	612	2,176
Расходи од исправке вриједности потраживања за премије	1,082,890	1,074,891
Расходи по основу директних отписа потраживања	13,766	13,600
Расходи од исправке вриједности осталих потраживања	310,601	240,074
Остали расходи	11,160	11,761
	1,419,127	1,350,286

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ОПРЕМА, ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

	Земљи- ште	Грађевин- ски објекти	Опрема	Укупно некретнине и опрема	Инвести- ционе некретнине	Аванси и опрема у припреми	У ВАМ Немате- ријална улагања
Набавна вриједност							
Стање, 1. јануар 2018. године	31,588	5,008,712	4,063,547	9,072,259	4,841,888	44,231	1,868,332
Набавке у току године	-	-	135,021	135,021	-	-	30,000
Отписи или продаја - расходовање	-	(53,320)	(300,794)	(354,114)	(36,926)	-	-
Стање, 31. децембар 2018.	31,588	4,955,392	3,897,774	8,853,166	4,804,962	44,231	1,898,332
Стање, 01. јануара 2019.	31,588	4,955,392	3,897,774	8,853,166	4,804,962	44,231	1,898,332
Набавке у току године	-	-	197,405	197,405	11,373	187,169	39,545
Откуп	-	1,907	-	1,907	-	-	-
Процјена некретнина	-	(1,381,214)	-	(1,381,214)	242,266	-	-
Отписи или продаја - расходовање	-	(55,711)	(26,620)	(82,331)	(49,214)	-	(138,000)
Прекњижавање и усаглашавање	-	(411,226)	(492)	(411,718)	411,226	(46,209)	-
Стање, 31. децембар 2019. године	31,588	3,109,148	4,068,067	7,177,215	5,420,613	185,191	1,799,877
Исправка вриједности							
Стање, 1. јануар 2018.	-	1,351,095	3,700,623	5,051,718	82,246	-	1,424,568
Амортизација за текућу годину	-	86,431	142,169	228,600	-	-	158,185
Отписи и продаја	-	(1,252)	(296,953)	(298,205)	(2,096)	-	-
Стање, 31. децембар 2018.	-	1,436,274	3,545,839	4,982,113	80,150	-	1,582,753
Стање, 1. јануар 2019. године	-	1,436,274	3,545,839	4,982,113	80,150	-	1,582,753
Амортизација за текућу годину	-	86,615	113,532	200,147	-	-	166,515
Отписи и продаја	-	(3,767)	(45,233)	(49,000)	-	-	(138,000)
Процјена некретнина	-	(1,507,581)	-	(1,507,581)	(80,150)	-	-
Прекњижавање и усаглашавање	-	(11,541)	(492)	(12,033)	-	-	-
Стање, 31. децембар 2019. године	-	-	3,613,646	3,613,646	-	-	1,611,268
Садашња вриједност							
- 31. децембар 2019. године	31,588	3,109,148	454,421	3,563,569	5,420,613	185,191	188,609
- 31. децембар 2018. године	31,588	3,519,118	351,935	3,871,053	4,724,812	44,231	315,579

Друштво на дан 31. децембар 2019. године није имало хипотека, залога или других терета на сталним средствима Друштва.

Друштво је на дан 31.12.2019. године извршило процјену инвестиционих и функционалних некретнина, односно процјена је извршена од стране овлашћеног процјенитеља. Процјена је рађена у складу са Међународним рачуноводственим стандардом IAS 16.

Процјену инвестиционих и функционалних некретнина овлашћени процјенитељ је извршио примјеном су сва три приступа / метода у процени и то:

- Тржишни приступ – Компаративни метод, као основни метод у процени вредности некретнина, имајући у виду већи број одговарајућих компаратива.
- Приносни приступ – Метод капитализације, као допунски метод, примењен је у случајевима где су били расположиви подаци са тржишта.
- Трошковни приступ – Метод амортизованих трошкова замене, примењен је као помоћни метод, у складу са захтевом менаџмента Друштва, у циљу добијања података неопходних за књижење, који обухватају укупан економски век, преостали век употребе и преосталу (резидуалну) вредност некретнине.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

15. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Учешће у капиталу зависног правних лица		
- Дунав ауто д.о.о. Бања Лука (100%)	2,000	2,000
Минус: Исправка вриједности учешћа	(2,000)	(2,000)
	-	-
Дугорочни финансијски пласмани (депозити):		
Комерцијална банка а.д. Бањалука	2,850,000	4,320,000
UniCredit bank а.д. Бањалука	-	300,000
Sberbank а.д. Бањалука	3,050,000	2,500,000
Mf банка а.д. Бањалука	1,850,000	2,650,000
Raiffeisen bank д.д. Сарајево	500,000	500,000
Нова банка а.д. Бањалука	350,000	1,300,000
	8,600,000	11,570,000
Дугорочни финансијски пласмани (остало):		-
	8,600,000	11,570,000
Хартије од вриједности које се држе до доспијећа:		
Атлантук ББ д.о.о. Бања Лука - обвезнице	-	-
МКД Синергија Плус - обвезнице	-	-
Општина Лопаре - обвезнице	21,420	41,464
Обвезнице Владе Републике Српске	-	-
	21,420	41,464
Хартије од вриједности расположиве за продају:		
ХоВ које служе за покриће техничких резерви неживотних осигурања		-
- Обвезнице Владе Републике Српске	3,447,804	3,157,688
ХоВ које служе за покриће техничких резерви животних осигурања		-
- Обвезнице Владе Републике Српске	2,641,660	2,468,903
	6,089,464	5,626,590
Остали дугорочни финансијски пласмани:		
Резервни фонд Бироа зелене карте	350,448	300,897
Фонд за накнаду штета Бироа зелене карте	227,222	214,274
Дугорочни кредити и депозит за запослене	77,109	90,443
	654,779	605,614
	15,365,663	17,843,668

16. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Потраживања за премију осигурања-неживот	6,113,883	5,587,790
Потраживања за премију осигурања-живот	34,667	437,801
Потраживања за премију саосигурања	56,543	59,195
	6,205,093	6,084,786
Минус:		
- Исправка вријед. потраж. за премију-неживот	(3,168,462)	(3,260,299)
- Исправка вријед. потраж. за премију-живот	(24,427)	(424,412)
	(3,192,889)	(3,684,711)
	3,012,204	2,400,075

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

16. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРЕМИЈЕ (наставак)

Кретања на исправци вриједности потраживања по основу премије и осталих потраживања

	Исправка потраживања по основу премије.	Исправка осталих потраживања
Стање на 1. јануар 2018. године	3,621,205	2,810,493
Повећања у току године (напомена 13)	1,074,891	240,074
Наплаћена исправљена потраживања (напомена 12)	(979,448)	(123,354)
Коначан отпис	(31,937)	(58,262)
Стање на дан 31. децембра 2018. године	<u>3,684,711</u>	<u>2,868,951</u>
Повећања у току године (напомена 13)	1,082,890	310,601
Наплаћена исправљена потраживања (напомена 12)	(1,044,946)	(121,920)
Коначан отпис	(529,766)	(244,775)
Стање на дан 31. децембар 2019. године	<u>3,192,889</u>	<u>2,812,857</u>

17. ОСТАЛА ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018. У ВАМ
Потраживања по основу регреса	1,495,184	1,444,880
Потраживања од учешћа у накнади штета	2,842	10,747
Потраживања по основу услужних штета	95,890	64,647
Потраживања по основу издатих зел. карата	5,867	8,019
Остала потраживања из специфичних извора	15,113	15,113
Потраживања по основу датих аванса за штете	32,507	32,507
Потраживања за камату	48,235	47,915
Потраживања по основу доспјелих ХОВ	-	-
Потраживања по основу добијених судских спорова	600,342	585,908
Потраживања од повезаних правних лица	100,324	101,524
Потраживања по основу датих аванса	60,689	105,893
Потраживања од запослених	175,740	148,072
Потраживања за издати пословни простор	24,256	14,833
Остала потраживања	966,001	749,562
	<u>3,622,990</u>	<u>3,329,620</u>
Минус: Исправке вриједности:		
- потраживања за регресе	(1,184,653)	(1,221,232)
- потраживања за дате авансе за штете	(32,507)	(32,507)
- потраживања по основу услужних штета	(45,511)	(45,511)
- потраживања по основу издатих зел. карата	(5,951)	(8,096)
- осталих потраживања из специфичних извора	(15,113)	(15,113)
- потраживања за камате	(9,204)	(1,573)
- потраживања за издати пословни простор	(3,500)	(3,800)
- потраживања од повезаних правних лица	(97,774)	(97,774)
- потраживања за добијене спорове	(585,908)	(585,907)
- потраживања од запослених	(92,207)	(94,966)
- потраживања по основу датих аванса	(8,744)	(8,744)
- осталих потраживања	(731,785)	(753,728)
	<u>(2,812,857)</u>	<u>(2,868,951)</u>
	<u>810,133</u>	<u>460,669</u>

Нето потраживања од запослених на дан 31. децембар 2019. године износе 83,533 ВАМ и односе се на потраживања по основу премија аутоодговорности, рефундације трошкова мобилних телефона (прекорачења одобреног лимита), аконтација за службени пут и остала потраживања од запослених.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

18. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ И ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Орочени депозити и одобрени зајмови:		
Комерцијална банка а.д. Бањалука	1,670,000	150,000
UniCredit bank а.д. Бањалука	300,000	450,000
Sberbank а.д. Бањалука	200,000	500,000
Mf banka а.д. Бањалука	1,050,000	30,000
Нова банка а.д. Бањалука	1,050,000	350,000
Raiffeisen bank d.d. Сарајево	500,000	500,000
Одобрени краткорочни зајмови осигураницима	-	-
	4,770,000	1,980,000
Финансијска средства по фер вриједности кроз БУ намијењена трговању:		
Хартије од вриједности - ПИФ Zepter	1,113	810
Хартије од вриједности - ПИФ БЛБ Профит	4,200	1,950
Хартије од вриједности - Кристал фонд	1,687	1,205
DUIF Kristal Invest-OAIF Opportunity fund	9,332	7,576
DUIF-Kristal Invest-OMIF Future fund	18,614	15,015
DUIF-Kristal Invest-OMIF Maximus fund	6,876	6,000
	41,822	32,556
	4,811,822	2,012,556

Краткорочни финансијски пласмани се односе на орочене депозите који су орочени код пословних банака, са каматном стопом у распону од 0.90% до 2.20% годишње.

19. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Жиро рачун	1,924,999	2,044,081
Девизни рачуни	94,980	89,201
Благајна	2,754	2,744
Резервисана средства	497	16,998
	2,023,230	2,153,024

20. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Разграничени трошкови прибаве осигурања	1,995,781	1,964,284
Преносна премија реосигурања	631,519	424,326
Преносна премија саосигурања	200,033	25,300
Резервисане штете на терет реосигуравача	95,998	54,064
Резервисане штете на терет саосигуравача	50,000	50,000
Разграничени трошкови реосигурања	260,746	299,984
Унапријед урачунати трошкови за рентне штете	-	-
Остала активна временска разграничења	281,541	720,763
	3,515,618	3,538,721

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

21. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Акцијски капитал	15,341,300	20,435,701
Емисиони губитак	(4,045,946)	(4,045,946)
Законске резерве	15,215	1,327,300
Ревалоризационе резерве	187,962	63,573
Нереализовани добици по основу фин. средстава	176,617	168,221
Акумулирани губитак	-	(6,406,486)
Добитак текуће године	10,866	-
Основни капитал	11,686,014	11,542,363

На 59. редовној скупштини акционара Друштва одржаној дана 28. јуна 2019. године, усвојена је одлука о смањењу основног капитала тринаестом емисијом акција. Друштво је тринаестом емисијом акција смањило основни капитал у износу од 5,094,400 ВАМ, ради покрића дијела губитка из ранијих година и формирање законских резерви. Након смањења основни капитал Друштва износи 15,341,300 ВАМ и састоји се од 153,413 редовних акција класе „А“ номиналне вриједности 100 ВАМ по једној акцији.

Дана 23. септембра 2019. године Друштво је добило Рјешење Округног привредног суда у Бања Луци број 057-0- Reg-19-002132 чиме се уписује смањење основног капитала тринаестом емисијом акција.

Емисиони губитак са стањем на дан 31. децембар 2019. године у износу од 4,045,946 ВАМ настао је у 2015. години, у двије емисије акција испод номиналне вриједности током 2015. године.

Законске резерве у износу од 15,215 ВАМ настале су издвајањем из акцијског капитала и дијелом из добити Друштва на основу Закона о привредним друштвима, који дефинише да се ове резерве издвајају из добити све док резерва не достигне износ од 10% основног капитала.

Ревалоризационе резерве су веће у односу на претходну годину и износе 187,962 ВАМ, а повећање представљају ефекат процијене фер вриједности грађевинских објеката, а која је извршена на дан 31.12.2019. године.

Нереализовани добици у износу од 217,615 ВАМ односе се на добитке по основу повећања фер вриједности ХОВ које су класификоване као финансијска имовина расположива за продају.

Нереализовани губици у износу од 40,998 ВАМ односе се на губитке по основу смањења фер вриједности ХОВ које су класификоване као финансијска имовина расположива за продају.

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембар 2019. године је била сљедећа:

	Број акција	У ВАМ	У %
Dunav Stockbroker а.д. Београд	125,089	12,508,900	81.5374
Дунав осигурање а.д. Београд	12,885	1,288,500	8.3989
Интеграл инжењеринг а.д. Бања Лука	3,953	395,300	2.5767
Лукавички Андрија	1,410	141,000	0.9191
Посавец Дубравко	1,041	104,100	0.6786
Посавец Барбара	935	93,500	0.6095
Софтић Џенис	894	89,400	0.5827
Бањалучка пивара а.д. Бања Лука	787	78,700	0.5130
DUIF Management Solutions -OMIF VB FOND	608	60,800	0.3963
Остали мали акционари	5,811	581,100	3.7878
	153,413	15,341,300	100.00

Номинална вриједност једне акције са стањем на дан 31. децембар 2019. године износи 100 ВАМ. Према подацима са Бањалучке берзе, тржишна вриједност акција Друштва на дан 31. децембар 2019. године износи 36,00 ВАМ.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

21. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (наставак)

Структура акцијског капитала Друштва на дан 31. децембра 2018. године је била сљедећа:

	Број акција	У ВАН	У %
Dunav Stockbroker а.д. Београд	166,629	16,662,900	81.5382
Дунав осигурање а.д. Београд	17,165	1,716,500	8.3995
Интеграл инжењеринг а.д. Бања Лука	5,267	526,700	2.5774
DUIF Kristal Invest ad-OAIF OPPORTUNITY FUND	1,890	189,000	0.9249
Лукавички Андрија	1,879	187,900	0.9195
Посавец Дубравко	1,388	138,800	0.6792
Посавец Барбара	1,247	124,700	0.6102
Бањалучка пивара а.д. Бања Лука	1,050	105,000	0.5138
DUIF Management Solutions -OMIF VB FOND	811	81,100	0.3969
Остали мали акционари	7,031	703,101	3.4405
	204,357	20,435,701	100.00

22. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У ВАН	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Математичка резерва - животно осигурање	2,448,404	2,157,648
Резервисања за бенефиције запослених	22,143	91,982
Резервисања за учешће у добити	99,609	23,612
Остала резервисања	2,500	11,000
	2,572,656	2,284,242

Кретања на дугорочним резервисањима у пословној 2019. и 2018. години су била сљедећа:

	Математи-чка резерва	Резерва за учешће у добитку	Резервисања за накнаде и бенефиције запослених	Остала резерви- сања	Укупно
Стање 1. јануар 2018.	1,906,590	23,295	78,080	-	2,007,965
Повећање резервисања	251,058	317	13,902	11,000	276,277
Смањење резервисања	-	-	-	-	-
Исплата резервисања	-	-	-	-	2,188
Стање 31. децембар 2018.	2,157,648	23,612	91,982	11,000	2,284,242
Повећање резервисања (напомена 7)	290,756	(1,425)	7,627	2,500	299,458
Смањење резервисања	-	(44)	-	(11,000)	(11,044)
Исплата резервисања	-	-	-	-	-
Стање 31. децембар 2019.	2,448,404	22,143	99,609	2,500	2,572,656

Резервисања за бенефиције за запослене на дан 31. децембар 2019. године у износу од 99,609 ВАН се односе на резервисања по основу обрачуна садашње вриједности акумулираних права запослених Друштва на отпремнину у складу са IAS 19 – бенефиције запослених. Основне претпоставке кориштене приликом обрачуна резервисања за бенефиције запослених и математичке резерве објелодањене су у напомени 4.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

23. КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе по основу штета и уговорених износа	294	294
Добављачи у земљи и у иностранству	1,371,735	879,263
Обавезе за премију реосигурања	1,068,115	869,382
Обавезе за порезе, доприносе и друге дажбине	65,491	58,471
Обавезе ПУ Рјешење Федерација	-	124,822
Обавезе за порез из резултата	5,700	70
Обавезе за доприносе на зараде	234,944	172,119
Обавезе за нето зараде	289,673	298,099
Обавезе за порезе на зараде	37,785	30,704
Обавезе за уговоре о дјелу	12,844	8,622
Обавезе за накнаде члановима Управног одбора и Одбора за ревизију	35,814	36,314
Обавезе по фер вриједности кроз БУ	-	-
Обавезе за закуп	136,463	281,337
Остале краткорочне обавезе	253,782	345,673
Одложене пореске обавезе	30,089	30,635
	3,542,729	3,135,805

24. ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Неживотно осигурање:		
Стање преносне премије неживотног осигурања на почетку године	11,942,269	11,641,665
Стање преносне премије саосигурања на почетку године	86,287	86,287
Повећање преносне премије	598,267	300,604
Смањење преносне премије саосигурања (напомена 5)	(8,285)	(18,057)
Стање преносне премије на крају године	12,618,538	12,010,499
Животно осигурање:		
Стање преносне премије животног осигурања на почетку године	3,417	2,741
Смањење / повећање преносне премије (напомена 5)	(298)	676
Стање преносне премије на крају године-живот	3,119	3,417
Укупно стање преносне премије на крају године	12,621,657	12,013,916

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

25. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ШТЕТЕ

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Резервисане штете - неживот		
Резервисање за пријављене штете	4,209,881	4,250,378
Резервисања за рентне штете	1,112,072	1,138,530
Резервисање за настале непријављене штете	2,861,429	2,736,402
Резервисање за индиректне трошкове	79,390	77,999
Резервисање за удјеле у штетама реосигурања	95,998	54,064
Резервисање за удјеле у штетама саосигурања	50,000	50,000
	8,408,770	8,307,373
Резервисане штете - живот		
Резервисање за пријављене штете	4,240	4,506
Резервисање за настале непријављене	11,614	16,366
Резервисање за индиректне трошкове 0.5%	79	104
	15,933	20,976
	8,424,703	8,328,349

Резервисања за штете неживотног осигурања

Кретање на резервисањима за штете неживотног осигурања у пословној 2019. и 2018. години може се приказати, на сљедећи начин:

	Резервисање за настале непријављене штете	Резервисање за настале пријављене неликвидиране штете	Резервисања за ренте	Резервисања за директне и индиректне трошкове обраде штета	Укупно
Стање, 1. јануар 2018. године	1,788,139	3,719,609	1,423,218	27,538	6,958,504
Повећање резервисања на терет реосигуравања	-	(57,398)	-	-	(57,398)
Повећање резервисања у току године	1,847,468	9,197,496	131,144	62,774	11,238,882
Смањење резервисања у току године	(899,205)	(8,505,265)	(415,832)	(12,313)	(9,832,615)
Стање, 31. децембар 2018. године	2,736,402	4,354,442	1,138,530	77,999	8,307,373
Повећање резервисања на терет реосигуравања	-	41,934	-	-	41,934
Повећање резервисања у току године	1,168,698	7,596,685	94,754	34,103	8,894,240
Смањење резервисања у току године	(1,043,671)	(7,595,248)	(121,212)	(32,712)	(8,792,843)
Стање, 31. децембар 2019. године	2,861,429	4,355,879	1,112,072	79,390	8,408,770

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

25. РЕЗЕРВИСАЊА ЗА ШТЕТЕ (наставак)

Резервисања за штете животног осигурања

Кретање на резервисањима штете за животно осигурање у пословној 2019. и 2018. години може се приказати, на следећи начин:

	Резервисање за настале непријављене штете	Резервисање за настале пријављене неликвидиране штете	Резервисања за директне и индиректне трошкове обраде штета	Укупно
Стање, 1. јануар 2018. године	9,283	17,423	134	26,840
Повећање резервисања у току године	10,970	3,110	15	14,095
Смањење резервисања у току године	(15,747)	(4,167)	(45)	(19,959)
Стање, 31. децембар 2018. године	4,506	16,366	104	20,976
Повећање резервисања у току године	1,621	14,246	75	15,942
Смањење резервисања у току године	(1,887)	(18,998)	(100)	(20,985)
Стање, 31. децембар 2019. године	4,240	11,614	79	15,933

26. ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У ВАН	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Допринос за превентиву (напомена 7)	80,481	91,301
	80,481	91,301

Кретање на доприносу за превентиву у пословној 2019. и 2018. години може се приказати, на следећи начин:

	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Стање на почетку године	91,301	110,273
Издвајање на терет расхода (напомена 7)	129,426	108,785
Исплата средстава превентиве у току године	(140,246)	(127,757)
Оприходована средства превентиве из ранијих година	-	-
Стање на крају године	80,481	91,301

Кориштење средстава превентиве у току 2019. године се односи на исплату осигураницима: за набавку опреме, обнављање опреме на техничком прегледу, набавку струјног ормара, за куповину мјерних уређаја и ремонт возила, а све у циљу предупређења и смањења настанка штетних догађаја.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

27. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

(а) Компоненте пореза на добит

	У ВАМ	
	За годину која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Порески расходи периода	-	(1,048)
Одложени порески расходи	-	(9,361)
Одложени порески приходи периода	14,368	-
	<u>14,368</u>	<u>(10,409)</u>

(б) Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања прије опорезивања и прописане пореске стопе

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Губитак, прије опорезивања	<u>2,199</u>	<u>(778,728)</u>
Порез на добитак по стопи од 10%	<u>220</u>	<u>(77,873)</u>
Порески ефекат расхода / прихода који нису признати код одређивања опорезиве добити	19,848	61,376
Порески ефекат амортизације	(14,368)	9,361
Порески добитак-губитак	<u>(5,700)</u>	<u>7,136</u>
Порез на добитак	-	-
Ефективна пореска стопа	<u>0%</u>	<u>0%</u>

в) Одложене пореске обавезе

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембра	
	2019.	2018.
Стање 1. јануара	30,635	21,274
Пореска амортизација	(14,368)	9,361
Ефекти процјене вриједности некретнина	13,822	-
Стање 31. децембра	<u>30,089</u>	<u>30,635</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

28. ИНТЕРНИ ОДНОСИ

Повезана лица Друштва (чланице Дунав групе) у току пословне 2019. године, као и на дан 31. децембар 2019. године су :

1. Дунав Ауто д.о.о. Бања Лука,
2. Дунав Stockbroker а.д. Београд,
3. Дунав-Ре а.д.о. Београд,
4. Дунав осигурање а.д.о. Београд,
5. Дунав Турист д.о.о. Београд,
6. Дунав Ауто д.о.о. Београд,
7. Дунав Друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд,
8. Дунав ауто логистика д.о.о. Београд.

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
БИЛАНС СТАЊА		
АКТИВА		
Дугорочни финансијски пласмани - Учешћа у капиталу зависних правних лица		
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	-	-
Остала потраживања		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	2,843	9,697
Дунав осигурање а.д.о. Београд	24,089	13,788
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	109,024	162,424
УКУПНО АКТИВА	135,956	185,909
ПАСИВА		
Краткорочне обавезе		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	801,201	709,965
Дунав осигурање а.д.о. Београд	927	776
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	51,698	26,285
УКУПНО ПАСИВА	853,826	737,026
		У ВАМ
		На дан
	31. децембар	31. децембар
	2019.	2018.
БИЛАНС УСПЈЕХА		
ПРИХОДИ		
Приходи од премија осигурања:		
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	1,083	1,103
Други пословни приходи:		
<i>Провизија по основу уговора о реосигурању</i>		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	179,153	163,559
<i>Прих по основу учешћа у штетама из реосигурања у земљи и иностранству:</i>		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	272,926	210,402
<i>Приходи од закупнина:</i>		
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	9,400	9,750
<i>Приход од продаје зелених карти:</i>		
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	-	-
<i>Приходи од услужних обрада и процјена штета:</i>		
Дунав осигурање а.д.о. Београд	93,607	58,899
УКУПНИ ПРИХОДИ	556,169	443,713
РАСХОДИ		
Расходи по основу премија реосигурања:		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	1,042,866	1,086,576
<i>Накнаде штета из осиг. и ост. накнаде – Трошкови накнада штета:</i>		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	-	781
Дунав осигурање а.д.о. Београд	24,005	81,661
<i>Трошкови спровођења осигурања:</i>		
Дунав осигурање а.д.о. Београд	3,708	4,326
Дунав ауто д.о.о. Бања Лука	358,498	118,198
Остали расходи:		
Дунав-Ре а.д.о. Београд	-	765
Дунав турист д.о.о. Београд	310	1,480
УКУПНИ РАСХОДИ	1,429,387	1,293,787

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

28. ИНТЕРНИ ОДНОСИ (наставак)

Трансакције са повезаним правним лицима приказане су кроз биланс стања и биланс успјеха, односно међусобна потраживања и обавеза, као и приходи и расходи који су и описани у прегледу.

Трансакције са ДУНАВ-РЕ а.д.о. Београд се односе на уговоре о реосигурању, а обухватају премију реосигурања, провизију по уговору о реосигурању и штете на терет реосигураваача.

Трансакције са ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ а.д.о. Београд се односе на штете по основу зелене карте, услужну процјену и исплату штета по основу зелене карте, закупа пословног простора и плаћене порезе на имовину.

Трансакције са ДУНАВ ТУРИСТ д.о.о. Београд се односе на услуге смјештаја у хотелу Дунав Турист на Златибору.

Трансакције са ДУНАВ АУТОМ д.о.о. Бања Лука се односе на закуп пословног простора, приход по основу премије осигурања, трошкове по основу услуга техничког прегледа и дати аванс из ранијих година, а који Дунав ауто враћа у мјесечним ратама.

Накнаде члановима Управе и другим особама на кључним руководећим положајима биле су:

	У ВАМ	
	Година која се завршила 31. децембар	
	2019.	2018.
Бруто плате управе	184.675	332.255
Накнада Управном одбору	50.400	58.500
Накнаде Одбору за ревизију	19.200	19.200
	254.275	409.955

29. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ОСИГУРАЊА

Друштво закључује активне уговоре о осигурању којима се ризик осигурања преноси са клијената на Друштво, као и пасивне уговоре о реосигурању којима се ризик осигурања преноси са Друштва на реосигуравааче.

По својој природи сваки појединачан ризик осигурања је случајан и непредвидив. Код пружања једне или више врста осигурања, основни ризик произилази из чињенице да укупна штета и накнада плаћена по уговору пређу износ премије или преузетих обавеза по поједином ризику, због учесталости или величине штета.

Основни видови осигурања су: осигурање од незгоде, осигурање имовине, осигурање од аутоодговорности, потпуно осигурање моторног возила (каска), осигурање робе у транзиту и путничко (здравствено) осигурање.

Друштво преноси дио ризика, који се односи на осигурање имовине, на реосигураваача. За одређене врсте осигурања максимална изложеност ризику је ограничена кроз уговоре о осигурању од незгоде, као и од кумулативне штете, у зависности од потребе која произилази из овог одређеног ризика.

Управљање ризиком осигурања има за циљ да омогући Друштву остварење добити на начин да се не угрозе основни интереси осигураника, корисника осигурања и других поверилаца, као ни стабилност пословања.

Друштво непрекидно прати сопствену изложеност ризику осигурања, што обухвата препознавање, процјењивање и мјерење ризика, те на основу тога доношење одговарајућих одлука и предузимање конкретних активности. Праћење кључних показатеља који су од значаја за управљање ризиком унапријеђено је како у погледу обухватности, тако и по питању поузданости.

Редовни пословни извјештаји за руководство Друштва садрже сљедеће информације:

- остварене пословне резултате - у односу на планове, циљеве и стандарде,
- показатеље реализације премије и штета по линијама производа,
- маргину солвентности, гарантну резерву, техничке резерве,
- структуру и адекватност улагања техничких резерви,
- анализе адекватности резервисаних штета и
- друге показатеље управљања ризицима утврђене прописима.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

29. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ОСИГУРАЊА (наставак)

Реосигурање и саосигурање

Према Правилнику о условима и начину саосигурања и реосигурања, вишкове ризика изнад сопственог самопридржаја Друштво пласира у реосигурање или у саосигурање. Самопридржај је дио ризика који Друштво може покрити сопственим средствима, али тако да исплатом штета остане солвентно.

Највећи износ до кога Друштво може својим средствима покривати обавезе из уговора о осигурању утврђује се Одлуком о табели максималног самопридржаја, Одлука о табели максималног самопридржаја се доноси сваке године од стране Управног одбора друштва, а на приједлог стручне комисије за наредну годину.

Фактори који одређују самопридржај су финансијски капацитет и технички капацитет. Финансијски капацитет Друштва су резерве којима оно располаже. Технички капацитет је одређен величином и структуром портфеља осигурања Друштва.

Друштво је непокривене вишкове ризика изнад максималног самопридржаја у 2019. години обезбјеђивало закључивањем ексцедентног уговора о реосигурању имовинских ризика, уговора о реосигурању вишка штете за домаћу аутоодговорност, уговора о квотном реосигурању усјева и плодова, уговора о факултативном реосигурању и уговор о реосигурању живота.

Друштво је вишак штете по основу зелене карте БиХ, покрило Уговором о реосигурању зелене карте код Бироа зелене карте БиХ, којим је дефинисано покриће и обавеза реосигуравача за штетне догађаје, које прелазе самопридржај Друштва. Према наведеном уговору, висина самопридржаја које осигуравајуће друштво може носити износи максимално 200,000 EUR (еквивалент: 391,166 BAM).

Уговором о ексцедентном реосигурању имовинских ризика реосигурани су вишкови ризика изнад самопридржаја цедента у периоду 01. јануар – 31. децембар 2019. године код слjedeћих осигурања: осигурање од пожара и других опасности изван индустрије и занатства, осигурање од пожара и других опасности у индустрији и занатству, осигурање техничких грана, осигурање одговорности, остала осигурања имовине, осигурање финансијских губитака.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

29. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА ОСИГУРАЊА (наставак)

РБ	Група осигурања, тарифа, класа, врста осигурања, начин осигурања, догађај	Износ самопридржаја у КМ
1	2	3
	Максимални самопридржај за 2019. годину:	
1)	1. Осигурање од пожара и других опасности изван индустрије и занатства -Тарифа I	950.000,00
	2. Осигурање од опасности провалне крађе и разбојништва -Тарифа IV	300.000,00
	3. Осигурање стакла од лома -Тарифа V	158.540,00
	4. Остала осигурања	135.900,00
	5. Осигурање од пожара и других опасности у индустрији и занатству - Тарифа II	
	а) пожар по класама опасности:	
	I класа	1.100.000,00
	II класа	1.000.000,00
	III класа	900.000,00
	IV класа	700.000,00
	V класа	600.000,00
	VI класа	500.000,00
	VII класа	400.000,00
	б) остале допунске опасности	375.000,00
	ц) допунски ризик земљотреса (по штетном догађају)	100.000,00
	6. Осигурање машина од лома-Тарифа III:	
	- осигурање са премијском стопом до 3%	420.000,00
	- преко 3% до 7%	340.000,00
	- преко 7%	300.000,00
	7. Осигурање грађевинских објеката у изградњи -Тарифа VII	686.000,00
	8. Осигурање грађевинских објеката у монтажи -Тарифа VIII	503.000,00
	9. Тарифа IX – шомаж:	
	9.1. пожар по кл. опасности као Тарифа II	
	9.2. лом машина	121.800,00
	9.3. лом код рачунара	163.900,00
	10. Осигурање електронских рачунара	198.600,00
	11. Осигурање филмских предузећа -тарифа XII	121.800,00
2)	1. Каско по пловилу до	157.300,00
	2. Каско ваздухоплова	100.000,00
	3. Домаћи и међународни карго:	
	3.1. Осигурање робе - по превозном средству и по пошиљци до	300.000,00
	3.2. Осигурање ускладиштења у превозу	350.000,00
3)	1. Осигурање извозних кредита по једном дужнику до	323.600,00
	2. Осигурање откупа страних средстава плаћања - по једном откупу чека и сл.	87.500,00
	3. Осигурање потрошачких кредита	47.300,00
4)	Осигурање животиња -Тарифа XIV – по догађају	125.000,00
5)	Осигурање усева и плодова -Тарифа XIII – реосигурање вишка губитка	300.000,00
6)	Каско - по возилу	353.600,00
7)	1. Аутоодговорност - по догађају	200.000,00
	2. Међународна зелена карта осигурања - по догађају	391.166,00
	3. Осиг. одговорности превозиоца за робу примљену на превоз – по једном догађају	600.000,00
	4. Осигурање одговорности – сва осигурања по догађају	350.000,00
8)	Осигурање незгоде по догађају	350.000,00
9)	1)Осигурање живота	40.000,00
	2) Додатно осигурање од посљедице несрећног случаја уз осигурање живота	40.000,00

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ

Категорије финансијских инструмената

	У ВАМ	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	15,365,663	17,843,668
Потраживања	3,686,860	2,710,488
Краткорочни финансијски пласмани	4,811,822	2,012,556
Готовина и готовински еквиваленти	2,023,230	2,153,024
Потраживања за нефактурисан приход АВР	542,286	1,020,747
	26,429,861	25,740,483
Финансијске обавезе		
Обавезе по основу штета	294	294
Обавезе за премију	1,068,115	869,382
Обавезе према добављачима	1,371,735	879,263
	2,440,144	1,748,939

Објелодањивање података у складу са IFRS 7 „Финансијски инструменти: објелодањивања“

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик,
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цијене финансијског инструмента и
- ризик ликвидности.

30.1. Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се објелодањује за сљедеће категорије финансијских средства, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани,
- краткорочни финансијски пласмани и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Друштва кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања. Ово је прије свега, последица изражене неликвидности у привреди, као и присутне праксе да осигураници обавезе по основу премије осигурања не третирају као приоритетне и сврставају их иза обавеза по основу пореза, зарада и обавеза према банкама и добављачима.

У процесу управљања кредитним ризиком, Друштво управља ризицима који произилазе из уложених средстава у хартије од вриједности којима се тргује и ризиком бонитета осигураника, интерно категорисаних у сегмент великих клијената и осталим ризицима који стоје у вези са наплатом потраживања.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у сљедећој табели:

Финансијска имовина	Бруто износ	У ВАМ		
		31. децембар 2019.	31. децембар 2018.	31. децембар 2018.
		Исправка вриједности	Нето износ	Нето износ
Дугорочни фин, пласмани	15,611,372	245,709	15,365,663	17,843,668
Потраживања	9,559,148	5,872,288	3,686,860	2,710,488
Краткорочни фин. пласмани	5,638,057	826,235	4,811,822	2,012,556
Укупно:	30,808,577	6,944,232	23,864,345	22,566,712

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.1. Кредитни ризик (наставак)

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања на дан 31. децембар 2019. године, која је дата у сљедећој табели:

Старосна структура потраживања	У ВАМ
	31. децембар 2019.
Недоспјело	3,050,481
Кашњење од 0-90 дана	293,007
Кашњење од 91-180 дана	333,051
Кашњење од 181-270 дана	230,186
Кашњење преко 271 дана	5,652,423
Укупно	9,559,148
Исправка вриједности потраживања за премију и осталих потраживања	5,872,288
Нето износ потраживања	3,686,860

30.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности

Девизни ризик

Под девизним ризиком подразумева се вјероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Друштва усљед промјене вриједности девизних курса. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексираних страном валутом.

Друштво управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промјена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтјева за очувањем ликвидности.

Изложеност Друштва девизном ризику на дан 31. децембар 2019. године је дата у наредној табели:

	HRK	USD	EUR	ВАМ	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	15,365,663	15,365,663
Потраживања	-	-	26,931	3,659,929	3,686,860
Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	4,811,822	4,811,822
Готовински еквиваленти и готовина	785	95	93,990	1,928,360	2,023,230
Потраживања за нефактур, приход-АВР	-	-	-	542,286	542,286
Укупно имовина	785	95	120,921	26,308,060	26,429,861
Обавезе за премије и штете	-	64,818	736,383	266,914	1,068,115
Обавезе према добављачима	-	268,153	88,850	1,014,732	1,371,735
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	-	-
Укупно обавезе	-	332,971	825,233	1,281,646	2,439,850
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2019.	785	(332,876)	(704,312)	25,026,414	23,990,011

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Девизни ризик (наставак)

Изложеност Друштва девизном ризику на дан 31. децембар 2018. године је дата у наредној табели:

	HRK	USD	EUR	BAM	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	-	-	17,843,668	17,843,668
Потраживања	-	-	23,485	2,687,003	2,710,488
Краткорочни финансијски пласмани	-	-	-	2,012,556	2,012,556
Готовински еквиваленти и готовина	36	137	88,918	2,063,933	2,153,024
Потраживања за нефактур, приход-АВР	-	-	-	1,020,747	1,020,747
Укупно имовина	36	137	112,403	25,627,907	25,740,483
Обавезе за премије и штете	-	-	710,741	158,935	869,676
Обавезе према добављачима	-	-	140,638	738,625	879,263
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	-	-
Укупно обавезе	-	-	851,379	897,560	1,748,939
Нето девизна позиција на дан 31. децембар 2018.	36	137	(738,976)	24,730,347	23,991,544

Друштво је изложено девизном ризику првенствено преко дугорочних и краткорочних финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима које су деноминирани у иностраној валути.

Каматни ризик

У процесу идентификовања каматног ризика Друштво прати трансакције којима се врши депонување и улагање краткорочних извора, прије свега техничких резерви у дугорочне облике имовине, као и дугорочних извора у краткорочне облике имовине, константно имајући у фокусу хоризонталну и вертикалну усклађеност активне и пасиве.

Изложеност каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Друштво пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентованим у наредној табели:

Финансијска имовина	Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)	
Дугорочни финансијски пласмани	1,20%-2,20%	државне ХОВ и остало
Краткорочни финансијски пласмани	0,90%-2,20%	орочени депозити

Друштво прати промјене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са промјенама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик. Како би се умањили ефекти промјенљивости тржишних каматних стопа на зарађивачку позицију портфолија, Друштво је дио средстава у 2019. години инвестирало у државне хартије од вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)
30.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Каматни ризик (наставак)

Ризик промјене цијене финансијског инструмента

Ризик промјене цијене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цијена власничких и дужничких хартија од вриједности који утиче на промјену њихове фер вриједности. Највећи дио финансијских средстава односи се на државне ХоВ и у нешто мањем проценту на акције правних лица које су подложне ризику промјене цијена. Како би се умањило утицај ризика промјене цијена ХОВ, дио слободних средстава је током 2019. године инвестиран у најквалитетније обвезнице које се котирају на Берзи.

Књиговодствена вриједност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у сљедећем прегледу:

	31. децембар 2019.	У ВАР 31. децембар 2018.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	654,779	605,614
Потраживања	3,686,860	2,710,488
Краткорочни финансијски пласмани	41,822	32,556
Готовина и готовински еквиваленти	2,023,230	2,153,024
Потраживања за нефактурисан приход-АВР	542,286	1,020,747
	<u>6,948,977</u>	<u>6,522,429</u>
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	8,621,420	11,611,464
Дугорочни финансијски пласмани	6,089,464	5,626,590
Краткорочни финансијски пласмани	4,770,000	1,980,000
	<u>19,480,884</u>	<u>19,218,054</u>
	<u>26,429,861</u>	<u>25,740,483</u>
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Обавезе по основу штета	294	294
Обавезе за премију реосигурања	1,068,115	869,382
Обавезе према добављачима	1,371,735	879,263
	<u>2,440,144</u>	<u>1,748,939</u>

Ризик ликвидности

Друштво управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспијећа финансијских средстава и обавеза.

Одржавање ликвидности Друштва у току 2019. године није било угрожено јер је Друштво константно имало довољно ликвидних средстава.

Сљедеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспијећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће Друштво бити у могућности да наплати потраживања.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

Доспијећа финансијских средстава

	У ВАРМ				
	31. децембар 2019.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	4,777,240	225,266	707,584	1,238,887	6,948,977
Фиксна каматна стопа	-	-	-	19,805,608	19,805,608
Варијабилна каматна стопа	-	-	-	-	-
	<u>4,777,240</u>	<u>225,266</u>	<u>707,584</u>	<u>21,044,495</u>	<u>26,754,585</u>

	У ВАРМ				
	31. децембар 2018.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	3,997,988	219,925	645,599	1,658,917	6,522,429
Фиксна каматна стопа	-	-	-	19,568,272	19,568,272
Варијабилна каматна стопа	-	-	-	-	-
	<u>3,997,988</u>	<u>219,925</u>	<u>645,599</u>	<u>21,227,189</u>	<u>26,090,701</u>

Доспијећа финансијских обавеза

	У ВАРМ				
	31. децембар 2019.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	2,440,144	-	-	-	2,440,144
	<u>2,440,144</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2,440,144</u>

	У ВАРМ				
	31. децембар 2018.				
	Мање од мјесец дана	1-3 мјесеца	Од 3 мјесеца до једне године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносне	1,748,939	-	-	-	1,748,939
	<u>1,748,939</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>1,748,939</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

На дан 31. децембар 2019. године најликвиднија имовина Друштва, чија је рочност доспијећа до мјесец дана, износи 4,777,240 BAM, а истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до мјесец дана износе 2,440,144 BAM, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се sukcesивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Друштва.

Фер вриједност финансијских инструмената

	31. децембар 2019.		31. децембар 2018.	
	Књигово- дствена вриједност	Фер вриједност	Књигово- дствена вриједност	Фер вриједност
Финансијска средства				
Дугорочни фин. пласмани	15,365,663	15,365,663	17,843,668	17,843,668
Потраживања	3,686,860	3,686,860	2,710,488	2,710,488
Краткорочни фин. пласмани	4,811,822	4,811,822	2,012,556	2,012,556
Готовина и еквиваленти	2,023,230	2,023,230	2,153,024	2,153,024
Остала потраживања	542,286	542,286	1,020,747	1,020,747
	26,429,861	26,429,861	25,740,483	25,740,483
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета	294	294	294	294
Обавезе за премију	1,068,115	1,068,115	869,382	869,382
Добављачи	1,371,735	1,371,735	879,263	879,263
	2,440,144	2,440,144	1,748,939	1,748,939

Фер вриједност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећи начин:

- Ниво 1 одмјеравања фер вриједности произлази из котиране тржишне вриједности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмјеравања фер вриједности произлази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вриједности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на примјер, цијена) или индиректно (на примјер, проистекло из цијене).
- Ниво 3 одмјеравања фер вриједности произлази из техника процјењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вриједности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процјене фер вриједности.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

30. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ (наставак)

30.2. Тржишни ризици – Девизни, каматни и ризик ликвидности (наставак)

Ризик ликвидности (наставак)

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У ВАМ
				31. децембар 2019. Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни фин. пласмани	15,365,663	-	-	15,365,663
Потраживања	-	3,686,860	-	3,686,860
Краткорочни фин. пласмани	4,811,822	-	-	4,811,822
Готовина и еквиваленти	2,023,230	-	-	2,023,230
Остала потраживања	-	542,286	-	542,286
	22,200,715	4,229,146	-	26,429,861
Земљиште, грађевински објекти, опрема и инвестиционе некретине	-	-	9,200,961	9,200,961
Финансијске обавезе				
Обавезе по основу штета	294	-	-	294
Обавезе за премију	1,068,115	-	-	1,068,115
Добављачи	-	1,371,735	-	1,371,735
	1,068,409	1,371,735	-	2,440,144

Током године није било ставки које би по хијерархији мјера фер вриједности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

31. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА

Друштво је усвојило IFRS 8 „Оперативни сегменти“ према коме се захтјева идентификовање сегмената на бази интерних извјештаја о компонентама Друштва која се редовно прегледају од стране руковолаца надлежних за доношење кључних одлука, а у циљу алокације адекватних ресурса наведеним сегментима, као и анализе њихових резултата.

Друштво је сходно захтјевима Закона о друштвима за осигурање и пратећим подзаконским актима извршила:

- раздвајање имовине која може служити или служи за измирење обавеза по основу осигурања и припадајућег капитала и обавеза животног односно неживотног осигурања,
- раздвајање извора прихода и расхода за животно односно неживотно осигурање, те на овај начин сви приходи и расходи ће бити расподјељени у складу са њиховим поријеклом.

На дан 31. децембар 2019. године, извјештајни сегменти Друштва, у складу са IFRS 8., су:

1. неживотно осигурање и
2. животно осигурање.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (НАСТАВАК)

31.1. Приходи и резултати сегмената

Приходи и резултати сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембар 2019. године дати су у прегледу који слиједи:

БИЛАНС УСПЈЕХА

	Напо- мене	У ВАМ		
		За годину која се завршила 31. децембра 2019. године		
		НЕЖИВОТ	ЖИВОТ	УКУПНО
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
Приходи од премије осигурања	5	22,738,139	661,994	23,400,133
Други пословни приходи	6	1,651,412	20,266	1,671,678
Расходи за дугор, резервисања и функционални рас,	7	(570,863)	(297,704)	(868,567)
Накнаде штета из осигурања и остале накнаде	8	(11,775,780)	(324,795)	(12,100,575)
Трошкови спровођења осигурања	9	(12,867,552)	(188,555)	(13,056,107)
Пословни добитак		(824,644)	(128,794)	(953,438)
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
Финансијски приходи	10	357,424	59,642	417,066
Финансијски расходи	11	(37,855)		(37,855)
		319,569	59,642	379,211
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
Остали приходи	12	1,509,760	39,991	1,549,751
Остали расходи	13	(1,394,172)	(24,955)	(1,419,127)
		115,588	15,036	130,624
Приходи од усклађивања вриједности имовине		399,261	57,683	456,944
Расходи од усклађивања вриједности имовине		(10,502)	(3,486)	(13,988)
		388,759	54,197	442,956
Приход по основу промјене рачун, политика и исправке грешака		18,729		18,729
Расход по основу промјене рачун, политика и исправке грешака		(15,884)		(15,884)
ДОБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА		2,117	81	2,198
Порески расходи периода	27	(5,700)	-	(5,700)
Порез на добитак	27	14,368		14,368
НЕТО ДОБИТАК ПЕРИОДА		10,785	81	10,866

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

31.1. Приходи и резултати сегмената (наставак)

Приходи и резултати сегмената за годину која се завршила на дан 31. децембар 2018. године дати су у прегледу који слиједи:

БИЛАНС УСПЈЕХА

	Напо- мене	У ВАМ		
		За годину која се завршила 31. децембар 2018. године		
		НЕЖИВОТ	ЖИВОТ	УКУПНО
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
Приходи од премије осигурања	5	22,450,051	710,996	23,161,047
Други пословни приходи	6	1,115,313	13,032	1,128,345
Расходи за дугор,резервисања и функционални рас,	7	(672,113)	(258,569)	(930,682)
Накнаде штета из осигурања и остале накнаде	8	(13,160,781)	(365,801)	(13,526,582)
Трошкови спровођења осигурања	9	(11,763,390)	(340,668)	(12,104,058)
Пословни добитак		(2,030,920)	(241,010)	(2,271,930)
ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
Финансијски приходи	10	327,290	69,467	396,757
Финансијски расходи	11	(52,516)	-	(52,516)
		274,774	69,467	344,241
ОСТАЛИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ				
Остали приходи	12	1,249,994	128,679	1,378,673
Остали расходи	13	(1,317,961)	(32,325)	(1,350,286)
		(67,967)	96,354	28,387
Приходи од усклађивања вриједности имовине		67,830	76,408	144,238
Расходи од усклађивања вриједности имовине		(2,064)	-	(2,064)
		65,766	76,408	142,174
Приход по основу промјене рачун, политика и исправке грешака		2,748	-	2,748
Расход по основу промјене рачун, политика и исправке грешака		(3,547)	-	(3,547)
ГУБИТАК ПРИЈЕ ОПОРЕЗИВАЊА		(1,759,146)	1,219	(1,757,927)
Порез на добитак-губитак	27	(10,409)	-	(10,409)
НЕТО ГУБИТАК ПЕРИОДА		(1,769,555)	1,219	(1,768,336)

Рачуноводствене политике извјештајних сегмената су идентичне као и рачуноводствене политике Друштва описане у напомени 3. Добитак сегмента представља профит сваког сегмента, са укљученом алокацијом свих трошкова, и то на бази прихода остварених од стране сваког сегмента посебно. То представља критеријум који се извјештава према руководиоцима надлежним за доношење кључних одлука, у циљу алокације адекватних ресурса сегментима, као и анализе њихових резултата.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

31.2. Средства и обавезе сегмената

Имовина животног односно неживотног осигурања, као и припадајући капитал и обавезе на дан 31. децембар 2019. године приказани су у слjedeћој табели:

БИЛАНС СТАЊА

		У ВАМ		
		На дан 31. децембар 2019. године		
	Напо- мене	НЕЖИВОТ	ЖИВОТ	УКУПНО
АКТИВА				
Стална средства				
Земљиште	14	31588	-	31,588
Некретнине и опрема	14	1,866,962	1,696,607	3,563,569
Нематеријална улагања	14	188,609	-	188,609
Инвестиционе некретнине	14	5,420,613	-	5,420,613
Аванси за инвестиционе некретнине и опрема у припреми	14	185,191	-	185,191
Дугорочни финансијски пласмани	15	12,224,003	3,141,660	15,365,663
		<u>19,916,966</u>	<u>4,838,267</u>	<u>24,755,233</u>
Текућа средства				
Потраживања по основу премије	16	3,001,964	10,240	3,012,204
Остала потраживања	17	798,739	11,394	810,133
Краткорочни финансијски пласмани и финансијска средства	18	3,911,822	900,000	4,811,822
Готовински еквиваленти и готовина	19	1,917,370	105,860	2,023,230
Активна временска разграничења	20	3,515,618	-	3,515,618
		<u>13,145,513</u>	<u>1,027,494</u>	<u>14,173,007</u>
АКТИВА		<u>33,062,479</u>	<u>5,865,761</u>	<u>38,928,240</u>
ПАСИВА				
Капитал				
Акцијски капитал	21	12,141,300	3,200,000	15,341,300
Емисиони губитак	21	(4,045,946)	-	(4,045,946)
Законске резерве	21		15,215	15,215
Ревалоризационе резерве	21	80,204	107,758	187,962
Нереализовани добици по основу финансијских средстава	21	172,800	44,815	217,615
Нереализовани губици по основу финансијских средстава	21	(12,241)	(28,757)	(40,998)
Акумулирани (губитак)/добитак	21	-	-	-
Добитак текуће године	21	10,785	81	10,866
		<u>8,346,902</u>	<u>3,339,112</u>	<u>11,686,014</u>
Дугорочна резервисања	22	101,362	2,471,294	2,572,656
Обавезе				
Краткорочне обавезе	23	3,506,426	36,303	3,542,729
Преносне премије	24	12,618,538	3,119	12,621,657
Резервисање за штете	25	8,408,770	15,933	8,424,703
Пасивна временска разграничења	26	80,481	-	80,481
		<u>24,614,215</u>	<u>55,355</u>	<u>24,669,570</u>
ПАСИВА		<u>33,062,479</u>	<u>5,865,761</u>	<u>38,928,240</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

31.2. Средства и обавезе сегмената (наставак)

Имовина животног односно неживотног осигурања, као и припадајући капитал и обавезе на дан 31. децембра 2018. године приказани су у следећој табели:

БИЛАНС СТАЊА

	Напо- мене	У ВАМ		
		На дан 31. децембар 2018. године		
		НЕЖИВОТ	ЖИВОТ	УКУПНО
АКТИВА				
Стална средства				
Земљиште	14	31,588	-	31,588
Некретнине и опрема	14	3,288,960	582,093	3,871,053
Нематеријална улагања	14	315,579	-	315,579
Инвестиционе некретнине	14	4,724,812	-	4,724,812
Аванси за инвестиционе некретнине и опрема у припреми	14	44,231	-	44,231
Дугорочни финансијски пласмани	15	14,174,765	3,668,903	17,843,668
		<u>22,579,935</u>	<u>4,250,996</u>	<u>26,830,931</u>
Текућа средства				
Потраживања по основу премије	16	2,386,686	13,389	2,400,075
Остала потраживања	17	450,432	10,237	460,669
Краткорочни финансијски пласмани и финансијска средства	18	1,782,556	230,000	2,012,556
Готовински еквиваленти и готовина	19	2,111,678	41,346	2,153,024
Активна временска разграничења	20	3,538,721	-	3,538,721
		<u>10,270,073</u>	<u>294,972</u>	<u>10,565,045</u>
АКТИВА		<u>32,850,008</u>	<u>4,545,968</u>	<u>37,395,976</u>
ПАСИВА				
Капитал				
Акцијски капитал	21	17,235,701	3,200,000	20,435,701
Емисиони губитак	21	(4,045,946)	-	(4,045,946)
Законске резерве	21	1,313,391	13,909	1,327,300
Ревалоризационе резерве	21	63,573	-	63,573
Нереализовани добици по основу финансијских средстава	21	87,614	92,621	180,235
Нереализовани губици по основу финансијских средстава	21	(1,479)	(10,535)	(12,014)
Акумулирани (губитак)/добитак	21	(6,407,705)	1,219	(6,406,486)
		<u>8,245,149</u>	<u>3,297,214</u>	<u>11,542,363</u>
Дугорочна резервисања	22	<u>102,235</u>	<u>2,182,007</u>	<u>2,284,242</u>
Обавезе				
Краткорочне обавезе	23	3,065,743	70,062	3,135,805
Преносне премије	24	12,010,499	3,417	12,013,916
Резервисање за штете	25	8,307,373	20,976	8,328,349
Пасивна временска разграничења	26	91,301	-	91,301
		<u>23,474,916</u>	<u>94,455</u>	<u>23,569,371</u>
ПАСИВА		<u>31,822,300</u>	<u>5,573,676</u>	<u>37,395,976</u>

Неслагање активе и пасиве групе животних/неживотних осигурања у износу од 1,027,708 ВАМ је резултат интерних односа између групе животних осигурања и групе неживотних осигурања

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

31. ИНФОРМАЦИЈЕ О СЕГМЕНТИМА (наставак)

31.2. Средства и обавезе сегмената (наставак)

У циљу праћења резултата сегмената и алокације адекватних ресурса између сегмената, укупна средства и обавезе су алоцирани у извјештајне сегменте. Средства која се заједнички користе од стране извјештајних сегмената, као и обавезе које су заједничке за сегменте, алоциране су на бази остварених прихода сваког извјештајног сегмента засебно.

32. ЗАРАДА/(ГУБИТАК) ПО АКЦИЈИ

	2019.	У ВАМ На дан 30. јун 2018.
Нето (губитак)/добитак обрачунског периода	10,866	(1,768,336)
Просјечан пондерисан број издатих акција	153,413	204,357
(Губитак)/обична зарада по акцији	0.07	(8.65)

33. ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ ЗА ЗАКУПНИНЕ ПОСЛОВНИХ ОБЈЕКТА

Минимална закупнина призната као трошак на дан 31. децембар 2019. године износи 1.058.309 ВАМ (2018. година 1,074,766 ВАМ).

Преузете обавезе Друштва по основу отказивих уговора о закупу пословних су сљедеће:

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
Не дуже од једне године	933,225	999,682
Дуже од једне године али краће од пет година	1,871,432	1,914,346
Дуже од пет година али краће од шест	286,853	304,310
	3,091,510	3,218,338

У свим уговорима наведен је члан којим је регулисан отказни рок и почетак трајања отказног рока.

Минимална закупнина призната као приход на дан 31. децембар 2019. године 49,003 ВАМ износи (2018. година 46,825 ВАМ).

Преузета потраживања Друштва по основу уговора о закупу су сљедећа:

	31. децембар 2019.	У ВАМ 31. децембар 2018.
Не дуже од једне године	43,272	45,672
Дуже од једне године али краће од пет година	132,908	148,404
Дуже од пет година а краће од шест година	28,812	35,400
	204,992	229,476

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

34. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАНА БИЛАНСА

Најављене законске промјене, односно измјене Закона о друштвима за осигурање у смислу повећања минималног капиталног цензуса за обављање послова животног осигурања, све неповољнија инвестициона клима, недовољно развијено тржиште, као и пословна одлука да тржиште Друштва буде на пословима животног осигурања, довело је до одлуке да се Друштво престане бавити пословима животног осигурања, те да се другим друштвом за осигурање закључи уговор о преносу портфеља животног осигурања.

С обзиром да Закон о друштвима за осигурање, члан 64. Став 5., прописује могућност вршења преноса портфеља, „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука се обратило Агенцији за осигурање Републике Српске, као и Комисији за хартије од вриједности Републике Српске, дописом у коме су тражена рјешења и даље инструкције.

Граве осигурање а.д. Бања Лука је 27.09. 2019. године упутило понуду Друштву за преузимање портфеља, а која је одлуком УО Друштва прихваћена.

У периоду од 04.10-17.10.2019. године, Друштво је у складу са упутствима Агенције за осигурање Републике Српске, објавило Обавјештење за уговораче осигурања и друга заинтересована лица о преносу портфеља и то у дневном листу „Независне новине“ и „Службеном гласнику РС и БиХ“

Граве осигурање а.д. Бања Лука и Дунав осигурање а.д. Бања Лука су дана 31.12.2019. године потписали Нацрт уговора о преносу портфеља животног осигурања. Нацрт уговора, као и сва неопходана документација достављени су Агенцији за осигурање Републике Српске на одобравање. На основу тога Агенцији за осигурање Републике Српске дана 27.01.2020. године доноси Рјешење број: 05-577-1/20 којим се одобрава пренос целокупног портфеља у врсти животног осигурања.

Добијањем Рјешења Агенцији за осигурање Републике Српске и Нацртом већ потписаног уговора, дана 30.01.2020. године је потписан коначан Уговор о преносу портфеља животног осигурања, чији су саставни дио, Анекс 1 и Примопредајни протокол, достављени Агенцији за осигурање Републике Српске.

На основу Рјешења Агенцији за осигурање Републике Српске и дописа Комисије за хартије од вриједности Републике Српске, као и налога за пренос хартија од вриједности, Централни Регистар РС је дана 06.02.2020. године, извршио пренос власништва над хартијама од вриједности, чиме је завршен процес преноса портфеља животног осигурања са Дунав осигурање а.д. Бања Лука на Граве осигурање а.д. Бања Лука.

Поред наведеног Друштво није имало догађаја након дана биланса, који би захтијевали додатна објелодањивања или кориговања у приложеним финансијским извјештајима, како се то захтијева према одредбама IAS 10 „Догађаји након дана биланса“.

35. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Република Српска и Босна и Херцеговина тренутно имају више закона који регулишу разне порезе уведене од стране надлежних органа. Порези који се плаћају укључују порез на додату вриједност, порез на добитак и порезе на плате (социјалне порезе), заједно са другим порезима. Поред тога, закони којима се регулишу ови порези нису били примјењивани дуже вријеме за разлику од развијенијих тржишних привреда; док су прописи којим се врши имплементација ових закона често нејасни или не постоје. Сходно томе, у погледу питања везаних за пореске законе ограничен је број случајева који се могу користити као примјер.

Често постоје разлике у мишљењу међу државним и ентитетским министарствима и институцијама у вези са правном интерпретацијом законских одредби што може довести до неизвјесности и сукоба интереса. Пореске пријаве, заједно са другим областима законског регулисања (на примјер, питања царина и девизне контроле) су предмет прегледа и контрола од више овлашћених органа којима је законом омогућено прописивање јако строгих казни и затезних камата.

Тумачење пореских закона од стране пореских власти у односу на трансакције и активности Друштва могу се разликовати од тумачења руководства. Као резултат изнијетог, трансакције могу бити оспорене од стране пореских власти и Друштву може бити одређен додатни износ пореза, казни и камата.

У складу са Законом о Пореској управи Републике Српске, период застарјелости пореске обавезе је 5 година. То практично значи да пореске власти имају права да одреде плаћање неизмирених обавеза у року од 5 година од тренутка када је обавеза настала. Ове чињенице утичу да порески ризик у Републици Српској и Босни и Херцеговини буде значајнији од оног у земљама са развијенијим пореским системом.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ

За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

36. СУДСКИ СПОРОВИ

Друштво води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисама осигурања издатим од стране Друштва. Са стањем на дан 31. децембар 2019. године Друштво се јавља као тужена страна у 124 судских спорова и тужилац је у 542 судска спора.

Друштво води 208 судских спорова за наплату потраживања по основу дужне премије у износу од 2.004.650,71 ВАМ. Процјена је да ће се по овим споровима наплатити сса 20% од укупног износа. Такође, Друштво води 334 спора по основу наплате регресних потраживања у вриједности од 2.298.520,12 ВАМ.

Против Друштва је покренуто 124 судски спор за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања у износу од 1.388.462,34 ВАМ. Сматрамо да су износи резервација по наведеним споровима на дан 31.12.2019. године довољни и да Друштво неће имати губитака по овом основу преко износа резервисаних средстава.

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани на основу процјене руководства и стручних служби Друштва. Остали спорови по садашњим процјенама неће представљати значајније губитке и обавезе у будућем периоду, и руководство Друштва је процијенило да није потребно додатно резервисање по наведеном основу.

37. УСАГЛАШЕНОСТ СА ПРОПИСИМА АГЕНЦИЈЕ ЗА ОСИГУРАЊЕ РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

Друштво је према Правилнику о улагању средстава друштава за осигурање, а који је прописала Агенција за осигурање Републике Српске (“Службени гласник Републике Српске”, број 61/15) на дан 31. децембар 2019. године обезбиједило износ улагања средстава за покриће техничких резерви и минималног гарантног фонда за неживотно и животно осигурање.

ГАРАНТНИ ФОНД И БАЗИЧНИ КАПИТАЛ

Базични капитал, обрачунат у складу са Правилником о начину обрачуна капитала и адекватности капитала друштава за осигурања (“Службени гласник РС”, број 103/12 и број 61/15), на дан 31. децембар 2019. године у износу од 11,121,960 ВАМ представља вриједност акцијског капитала увећаног за законске резерве и умањеног за емисиону премију и вриједност нематеријалних улагања.

Расположиви капитал са стањем на дан 31. децембар 2019. године у износу од 10,7771,014 ВАМ представља базични капитал умањен за неликвидна средства.

На дан 31. децембар 2019. године остварени базични капитал је био већи од минималног гарантног фонда дефинисаног чланом 52, и 53, Закона о друштвима за осигурање, који за Друштво износи 8,000,000 ВАМ, односно Друштво има више базичног капитала за 3,121,960 ВАМ.

ГАРАНТНИ ФОНД И БАЗИЧНИ КАПИТАЛ (НАСТАВАК)

	УКУПНО			УКУПНО		
	Неживот	Живот	31. децембар 2019.	Неживот	Живот	31. децембар 2018.
Акцијски капитал	12,141,300	3,200,000	15,341,300	17,235,701	3,200,000	20,435,701
Емисиона премија	(4,045,946)	-	(4,045,946)	(4,045,946)	-	(4,045,946)
Законске резерве	-	15,215	15,215	1,313,391	13,909	1,327,300
Нематеријална улагања	(188,609)	-	(188,609)	(315,580)	-	(315,580)
Пренесени губитак из ранијих и текуће године	-	-	-	(6,407,705)	-	(6,407,705)
Базични капитал	7,906,745	3,215,215	11,121,960	7,779,861	3,213,909	10,993,770
Неликвидна средства	(350,946)	-	(350,946)	(317,894)	-	(317,894)
Расположиви капитал	7,555,799	3,215,215	10,771,014	7,461,967	3,213,909	10,675,876
Гарантни фонд	5,000,000	3,000,000	8,000,000	5,000,000	3,000,000	8,000,000
Више базичног капитала	2,906,745	215,215	3,121,960	2,779,861	213,909	2,993,770
Више расположивог капитала	2,555,799	215,215	2,771,014	2,461,967	213,909	2,675,876

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЈЕШТАЈЕ
За годину која се завршила 31. децембар 2019. године

38. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примјењени за прерачун девизних позиција биланса стања у Конвертибилне марке, за поједине главне валуте су били сљедећи:

	<u>31. децембар 2019.</u>	<u>31. децембар 2018.</u>
USD	1.6308	1.6308
CHF	1.6714	1.6714
EUR	1.9558	1.9558